SO 180 — NAM THU NAM

MỖI SỐ 16 tr

THU' SAU 27 MARS 1936

GIÁ BÁN 7 XU

phong hóa

xã-hội và khoa-ngôn phúng

TUAN BAO RA NGAY THU' SAU

BÚ'C TRANH PHÓNG ĐẠI

TRÍCH Ở « ÍCH HỮU TUẦN BÁO » SỐ 3

« ...Nói rồi liền nhả phi-kiếm ở trong miệng ra, quả nhiên con chim ưng trúng phải phi - kiếm, lập tức rơi ngay xuống đất »

武廷隆
仙翁
吐飛劍
讀者

Vũ Đình Long tiên ông, Tân Dân Động, hạ sơn phun đôi phi kiếm Ích-Hữu thần và T.T.T.B. thần để truy độc giả.

TỪ NHỎ ĐẾN LỚN

ÔNG HUYỆN TÂN KHOA... TÂN NHÂN VẬT

O' Hanoi có ông huyện tạp hóa. Ở Huế, lẽ tất nhiên là không chịu kém. Vì thế cho nên mới nẩy nòi ra ông huyện tàn vàng.

Ông ấy họ Nguyễn, tên là Trân, người làng La - qua, phủ Diên - bằng, tỉnh Quảng-nam. Thủa nhỏ sinh ra đã có tài : mới ra đời đã biết bú, đầy tuổi tôi đã biết ăn cơm. Lớn lên đi học, thông minh lạ thường : ngoài hai mươi tuổi đã làm tới chức thừa phái. Thật là một nhân tài của nước Nam ta vậy.

Năm bính-tí, tháng hai, — tôi không dám dùng chữ nôm sợ nôm na cha mách qué, làm giảm giá trị của ông ta đi — ông Nguyễn Trân thấy nhà vua yết bảng cầu hiền — bèn ra ứng thí kỳ thi tri huyện.

Ông đỗ. Cả nước Nam lấy làm hân hạnh. Cả thế giới lấy làm hân hạnh. Cho đến ông Nguyễn Trân cũng lấy làm hân hạnh.

Ông bèn vinh qui bái tổ. Nhưng, đáng giận thay, dân làng ông lại không lấy làm hân hạnh. Không lấy làm hân-hạnh, mặc, ông bắt họ lấy làm hân-hạnh vậy.

Ông bèn bắt làng rước. Làng đem lọng xanh, ông không chịu đi, nằng nặc đòi cho được lọng vàng như khi còn bế ẵm, ông đòi ăn vậy.

Làng không có lọng vàng, đành phải vác tàn vàng ra, «quan lớn» mới lầm nhầm gật đầu : ta đây nào phải ai đâu mà rằng.

Rồi tàn vàng che đầu xanh, cờ cờ, trống trống, chiêng chiêng, lễ rước thật là long trọng, hơn cả hồi cỗ sơ, rước ông trạng Lợn về làng...

Tin ấy đến tai quan tỉnh, quan tỉnh đòi làng khai, bẩm, báo, cả ông huyện lọng vàng cũng bị lôi thôi, vì tự tiện bắt làng rước sách không trình cho quan địa phương biết....

Nhưng, không sao, đối với những ông học mới mà óc chỉ lăm lăm bảo tồn những quốc tuý quốc hồn, thì ai chẳng nấc nỏm khen như trong viện bảo-tàng người ta nấc nỏm khen bộ xương của người thượng cổ vậy.

LOCARNO

THỦ-TƯỚNG họ Mút còn đương hung hăng đem trái phá và hơi ngạt đến nước Á để cho bọn dân đen biết mùi văn minh, thì thủ tướng họ Hít đứng lên sé hòa ước Locarno.

Theo hòa ước ấy, nước Đức, nước Bỉ và nước Pháp không được xâm lấn địa phận của nhau, như đã định trong hòa ước Versailles. Nước Đức không được lập pháo đài ở phía đông sông Rhin, là sông chia địa giới Pháp và Đức, trong khoảng 50 cây số. Nước Đức cũng không được đem binh đội đến đóng trong khu đất ấy.

Nhưng mồng bảy vừa qua, thủ tướng họ Hít đã thông tin cho sứ thần các nước biết rằng thủ tướng hủy bỏ hòa ước Locarno. Rồi, lập tức, thủ tướng ra lệnh cho quân đội đến chiếm giữ khu đất kia.

Như vậy, ai không bảo là họ Hít muốn chiến tranh. Nhưng không. Thủ tướng họ Hít vẫn yêu hòa - bình như thường.

Thủ tướng công bố cho mọi người đều biết rằng nước Đức sẵn lòng vào hội Quốc Liên lo việc hòa-bình thế giới, nếu hội bỏ hòa ước Locarno, chia cho Đức ít thuộc địa và để Đức đem quân chiếm khu đất triệt binh kia...Nghĩa là nếu hội Quốc Liên làm theo ý của Đức thì Đức bằng lòng lo việc hòa-bình thế giới, nếu không thế thì đến chiến tranh là cùng...

HỘI QUỐC LIÊN

NƯỚC Pháp và nước Bỉ đã đem việc này ra trước hội Quốc Liên. Thấy tình thế nghiêm trọng, hội viên hội Quốc Liên bỏ bờ hồ Genève chạy sang Luân - đôn bàn định. Nước Pháp thì khăng khăng không chịu nói truyện với Đức, nếu Đức không tạm rút quân đóng ở miền Rhénanie — là nơi triệt binh — Còn nước Đức thì nhất định muốn nói truyện với Pháp trước khi rút binh. Anh ở giữa, muốn cho êm thấm, viết giấy xin Đức tạm rút một ít quân đi. Nhưng Đức không chịu. Mà Pháp cũng không chịu.

Rồi không biết bên nào chịu trước. Nếu cứ vậy, thì tất nhiên ở Rhénanie, thiên hạ sẽ thấy tầu bay, xe tăng, trái phá và hơi ngạt làm việc cho sự hòa-bình, cho văn minh của thế giới..... Cũng như bây giờ bên Đông Phi và ở Mông-Cổ, hơi ngạt và trái phá làm việc cho sự hòa-bình thế giới vậy.

ĐẾ THIÊN ĐẾ THÍCH

AI cũng biết tiếng chùa Đế thiên Đế thích ở Angkor bên Cao-mên.

Một công trình vĩ đại, lộng lẫy của một dân tộc bị tiêu diệt, một dấu tích của cả một thời đại còn lại ở giữa chốn rừng hoang.....

Gần đây, một nữ họa-sĩ người Mỹ, cô Lucile Douglas, chết đi, để lại tờ di chúc nhờ người bạn đem hỏa táng thân mình, rồi lấy nắm tro tàn đem sang rắc khắp thành Angkor.

Bây giờ, nắm tro tàn ấy đã tung lên như bụi lẫn với cỏ cây, đất đá của chùa Đế thiên, Đế thích rồi. Ý giả cô quá yêu phong cảnh ấy, nên muốn còn mãi với non sông ấy chăng ?

Nhưng phiền một nỗi, lúc sinh thời, cô lại không ở đấy... cô lại sống ở bên Mỹ.

Dẫu sao, gương cô Douglas cũng đáng để cho nhiều danh nhân của ta noi theo. Ông Nguyễn tiến Lãng chết đi, chắc sẽ hỏa táng để nắm tro tàn rắc ở mạn sông Hương, nếu không rắc ở phủ Toàn quyền. Ông Nguyễn hữu Túy sẽ nhờ người đốt xác chung với bài diễn thuyết thi tri huyện rồi đem rắc vào ruộng đậu. Cây đậu lên chắc tốt lắm, nhưng phiền một nỗi về sau hạt đậu toàn là hạt đậu dọn cả.

TỨ LY

"PHỤ MẪU CHI DÂN"

CHI NGHỆ CHI CA TỤNG

NẾU tôi là ông huyện tạp hóa Nguyễn-hữu-Tuý, ắt tôi dùng câu chữ nho thâm thúy ấy. Ngặt tôi không được — và cũng không muốn được cái hân-hạnh ấy. Cho nên tôi xin nói một cách nhà quê, dốt nát rằng : khen nghề làm quan.

Khen nghề làm quan, là vì tôi muốn phá tan một mối hiềm nghi : có người bảo chúng tôi cái gì cũng chê bai.

Không ! nhất định không ! chúng tôi cũng biết khen. Chúng tôi cũng muốn khen. Chúng tôi sẵn lòng đợi người ta chỉ cho biết những ông quan nào thanh liêm, thờ một lý tưởng cao thượng, thành thực đem hết tài lực ra làm việc dân, chứ không thành thực làm việc cho mình, để mà khen, mà nức nở khen. Chúng tôi còn đợi ông Phạm-lê-Bổng nói cho biết...

Hiện giờ, ông ấy chưa nói cho biết, thì sềnh nồi vớ rế, muốn tỏ ra rằng chúng tôi cũng biết khen, chúng tôi xin nói lớn rằng ông Sa-la-Vanh Trường, ông tạp hóa Tuý... có tài, có tài niu được cái bằng tri huyện vậy.

Chúng tôi mới khen có rứa đó, vì muốn để cho chúng tôi khen nữa, sẽ phải đợi lúc nào các ông ấy xuất chính, lo việc cho dân nghèo ở các phủ, huyện, thành thực xả thân cho dân lúc lên làm lỗng đốc, thượng thư...

Còn đối với bổn phận của các viên chức nghề hành-chính, thì chúng tôi cũng đồng ý với ông Phó Toàn quyền,

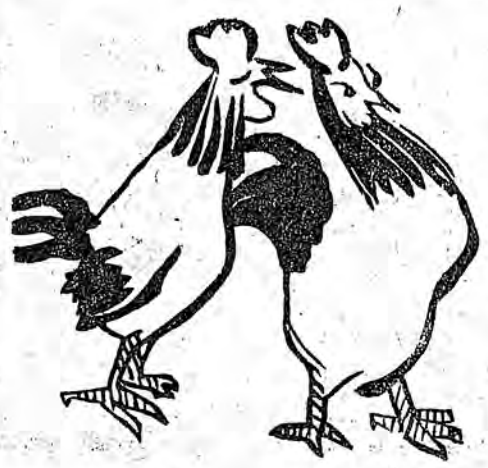

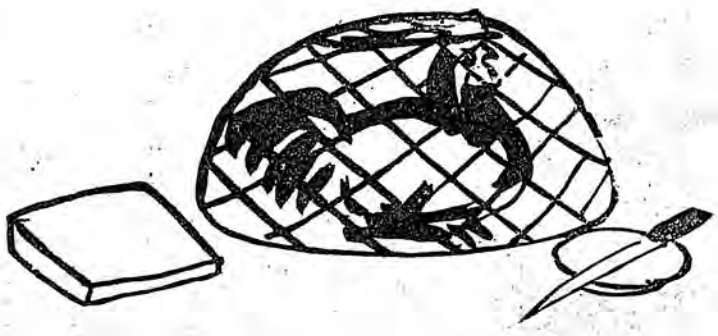

GHEN TỊ

— Con gà ấy, mặt mũi thế mà được chọn để cúng.

HẢI, SÂM KIỆN THẬN HOÀN

Chế toàn bằng Hải cẩu thận, sâm cao-lỵ và các vị thuốc rất tốt, luyện theo một cách riêng, uống ít mà sức bổ rất chóng và rất mạnh.

CHUYÊN CHỮA

Dương hư, (liệt dương) phòng sự kém, tinh ít, khí loãng, mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, và đàn bà khí hư, bạch đái, bạch trọc, cùng những người lậu kinh niên thành thận suy khí kém, sáng dậy ướt dinh ở đầu quy, uống thuốc này sẽ khỏi hẳn, là một phương thuốc hay nhất chữa về thận giá 1$ 1 hộp

KIM-HƯNG DƯỢC PHÒNG

81 — ROUTE DE HUẾ (bên chợ Hôm) HANOI, -- 81

ĐẠI LÝ: *Haiphong 62 Rue Paul Doumer — Namdinh : 225 phố hàng Giấy và 28 Rue Chapeaux — Đáp-cầu : 12 phố Chính — Sơn-tây : 8 Cửa hậu — Phả-lại : hiệu Vĩnh-Thắng — Hongay : 4 Rue Théâtre.*

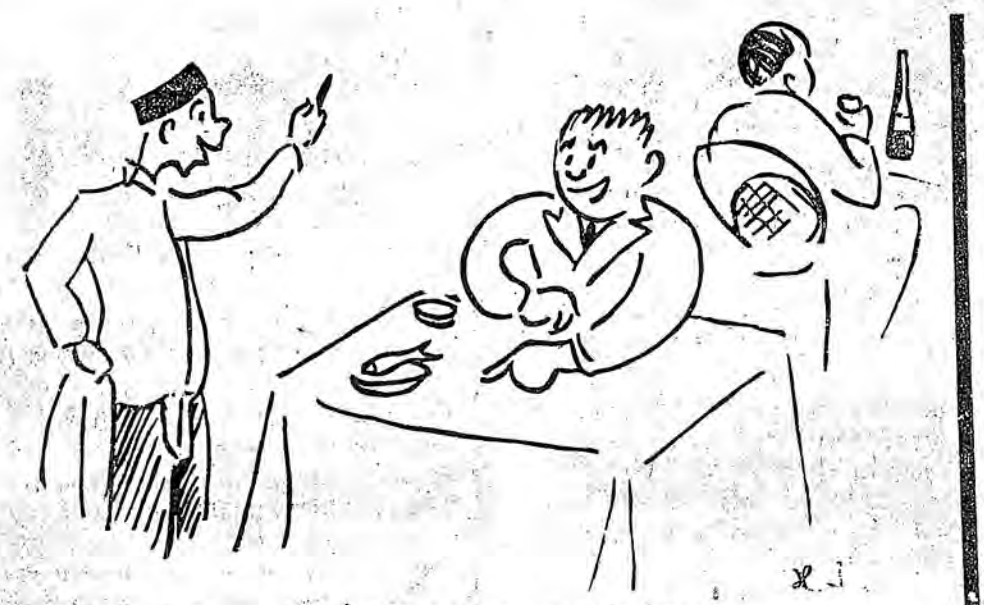

— Này anh, đĩa cá này đã có mùi sao còn mang lên đây.
— Thưa ông không hề gì, con chỉ mở quạt máy là hết mùi ngay.

ông Thống sứ miền Bắc và ông thượng bộ Lại. Nói vậy, chắc các ông quan hiện có cũng hô lớn đồng ý với chúng tôi. Hân-hạnh thật.

Ông Phó Toàn quyền, trong bài diễn thuyết cho các ông huyện tân khoa ở Huế, có nói :

«... Các ông nên thanh liêm, các ông nên chính đại vô tư, lúc nào các ông cũng chỉ nên đăm đăm lo đến việc công ích...

« Các ông hãy cúi xuống dân xứ An-nam này đương vất vả khổ sở đợi các ông thương đến một cách sốt sắng...Các ông phải là những người mở đường dẫn lối cho họ đến sự tiến bộ trong công lý, trật tự và hòa-bình...»

Những câu khuyên này, vi thử hằng ngày đem nhắc cho hết thảy các ông đội mũ cánh chuồn, thì hay biết mấy... Nào các ông phủ, ông huyện, các vị đường quan đương chức, các ông hãy cúi xuống đám bố cu, mẹ dĩ, đương kéo một đời khốn nạn trong cảnh bùn lầy nước đọng... các ông sẽ được họ ca tụng, và chúng tôi sẽ ca tụng theo.

Ông Thống sứ miền Bắc cũng tuyên bố cho các ông huyện mới biết đâu là bổn phận của mình. Theo ông, các vị tân khoa cốt nhất phải luyện tính cách nhân phẩm của mình làm sao cho đáng làm « cha mẹ dân », các vị phải nhớ đem toàn lực của tâm trí ra để hy sinh cho đám bần dân ấy...

Rồi đến lượt ông thượng bộ Lại cũng nêu cao mấy câu :

« Làm sĩ phu, làm quan, đó là dục vọng của hết thảy học sinh annam và của gia-đình họ... Làm quan, phải lấy nhân ái và lòng công ích làm hướng dẫn... »

Lòng nhân ái và lòng công ích, ông thượng mong rứa, chúng tôi cũng mong rứa. Còn bảo làm quan là dục vọng của hết thảy học sinh annam, thì có lẽ chỉ là dục vọng, là mộng tưởng riêng của các ông quan. Của ông Sa-la-vanh Trường, ông tạp hóa Túy, ông Đồng, ông Liễn... cái đó không phải ngôn. Nhưng học sinh annam cũng có người nghĩ khác... tự nghĩ không có đủ tài để xả thân cho dân nghèo được...

Còn các ông khác, muốn xả thân cho dân nghèo, muốn có đầy lòng nhân ái và lòng công ích, muốn hóa ra thanh liêm, ra chính đại vô tư, thì đỗ sô nhau vào làm quan, tha hồ...

Miễn là mỗi ngày, các ông theo gương thánh hiền khi xưa, « tam tỉnh ngô thân » sáng, chiều, và tối, và thề làm điều thiện, là đủ cho thiên-hạ ca tụng rồi.

Tứ Ly

Từ nay chúng tôi bỏ lối trừ hoa hồng cho những người mua năm vì các bạn không được lợi bao nhiêu.

BẮT ĐẦU TỪ NAY

Ai rủ được 3 người mua 1 năm báo sẽ được biếu 1 năm
Ai rủ được 2 người mua 1 năm báo sẽ được biếu 6 tháng

(Người rủ sẽ được báo biếu mãi nếu hai người kia mua báo mãi) Thư có kèm ngân phiếu mới có giá trị.

Từ nay trở đi bạn nào gửi tiền về trả một hạn mới một năm và rủ thêm một người mua một năm báo sẽ được thêm 6 tháng báo biếu.

MỘT VỤ ÁN VĂN

Ông Nguyễn-công-Hoan đã nhận có « sưu-tầm » và « phân vua » rằng cuốn cô giáo Minh (đoạn đăng trên báo, trước vụ Xuân thủ đâm ân) giống Đoạn Tuyệt. Vậy chúng tôi không vu cáo, không làm loạn, nên không phải phiền đến ông Lê-tràng-Kiều cầu-khẩn chính-phủ trị, cho lôi-thôi.

Một vụ án văn ?

— Ồ ! Cái đầu đề to lớn nhỉ !

Chúng tôi cũng bắt chước những người hiếu sự, lấy kính hiển vi soi vào hột cát để mong thấy nó to như quả núi Thái-Sơn.

Bởi thế, chúng tôi cũng gọi cái việc ông Hoan viết « Cô giáo Minh » giống như « Đoạn Tuyệt » là một vụ « án văn » cho có truyện.

Mà truyện có gì đâu ? — Ông Hoan, nhà văn đã cho cái sướng nhất trong đời văn-sĩ là cái sướng được ký tên vào tác phẩm của ông ở Huế (1), ông Hoan muốn có một cái sướng tương-tự như thế nữa. Ông tự bảo :

« Đoạn Tuyệt được người ta khen, nhưng xem ra rất xoàng. Đoạn trên, vứt đi, đoạn dưới, vứt đi nốt ». Ông bèn đem cuốn Đoạn Tuyệt ra đọc, tuy xưa nay ông rất ít đọc sách như ông đã khoe khoang (2) để viết một truyện, cũng tả một cảnh : Cũng cô nàng dâu mới, bà mẹ chồng cổ, cô em chồng ác nghiệt, anh chồng ngù ngờ, cũng người nhân tình sắc sảo, cũng những truyện nhỏ nhen phiền nhiễu, còn gì nữa ? Ý ông muốn cho người ta *thấy rõ* ông viết hơn Nhất-Linh nhiều. Ông muốn có cái sướng cao-thượng thứ hai.

Chúng tôi thấy « Cô giáo Minh » với « Đoạn Tuyệt » giống nhau, nên chúng tôi bảo giống nhau.

Các văn-sĩ *Hanoi báo* liền chăm chú ngay đến điều đó, họ bàn bạc, họ khảo sát, họ nghiên cứu, họ phân tích, họ giải nghĩa câu nói của chúng tôi như người ta làm bài luận theo một đầu đề ở nhà trường. Họ dùng những « lời văn » mà họ tin là tao-nhã, bảo chúng tôi vu-cáo cho ông Hoan, « ăn cắp » văn.

Ông Hoan chỉ cười nhạt không nói gì.

Mãi sau, ông mới cười nhạt và nói :

Ông nói rằng : **« Bảo « Cô giáo Minh» giống « Đoạn Tuyệt » tức là viết một câu khôi hài vô ý-thức ».**

Chúng tôi ngẫm nghĩ về câu này lung lắm. Và đã sinh ra ngờ cả sự hiển-nhiên. Có lẽ ông Hoan không có ý sưu-tầm viết truyện giống « Đoạn Tuyệt » chăng ?

Không ngờ... Không ngờ trong « *Ích Hữu* » vừa rồi, chẳng biết nghĩ thế nào, ông Hoan đã công nhiên thú thực.

Ông Hoan viết : « ... Tôi đã *dụng tâm* đặt ra những vai chính trong truyện của tôi giống như truyện của ông Nhất-Linh ».

Rồi ông thêm :

« Còn như ông bảo hiện giờ hai cuốn giống nhau lắm, **thì cái đó, tôi tưởng rất dễ hiểu ».**

Thế nghĩa là ông Hoan đã dụng tâm (tức là có sưu tầm) viết những đoạn đã in trên báo giống Đoạn Tuyệt.

Y như câu chúng tôi nói về vụ xuân thủ đâm ân, không sai một li.

Thế thì con lôi thôi làm gì !

Giá ông nói ngay như thế từ trước có xong không. Nhẻ đâu, định tâm viết cùng một thứ truyện với Nhất-Linh, ông lại nhẻ đầu Nhất-Linh mà công kích hoài. Nếu là Nhất-Linh, thì Nhất-Linh sẽ bình-tĩnh để cho cuốn « Cô giáo Minh » đăng hết, hoặc in thành sách, rồi hay, dở sẽ biết. Xin ông đừng sợ những nhà phê-bình về hùa mà khen ông một cách không đích đáng, và những người đọc về hùa mà đọc sách ông một cách vô ý thức.

Nhất, Nhị-Linh

1, 2.— Một giờ với ông Nguyễn-công-Hoan của Thái-Phỉ đăng ở Tin-Văn.

ĐỜI MƯA GIÓ
của KHÁI-HƯNG và NHẤT-LINH
Sách dày 230 trang. Giá 0$60

Đời Mưa Gió sẽ mãi mãi là một tác phẩm kiệt tác (Báo Tân thời).

... Cứ đọc qua mà vẫn thấy lòng thản nhiên thì quả là người đáng phục...

... Không có một câu nào đáng bỏ, một mục nào phải thêm..

...Cùng với cuốn Đoạn Tuyệt, Đời Mưa Gió sẽ còn mãi mãi. Bây giờ và sau này người ta đọc vẫn thấy ham và thấy có ích lợi nữa.

Mới lại

DÈN MANCHON KIỂU MỚI RẤT TỐI TÂN

PETROMAX
N° 900. — 100 Bougies
1 lít dầu hôi đốt
đặng 26 giờ
N 821. — 200 Bougies.
1 lít dầu hôi đốt
đặng 18 giờ
N° 826. — 300 Bougies.
1 lít dầu hôi đốt
đặng 12 giờ

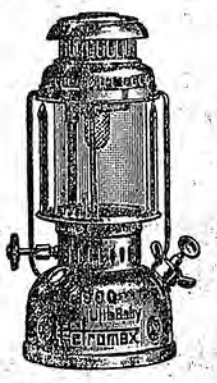

Giòng giỗi chế tại Đức quốc — Đốt bằng dầu lửa và dầu săng — Rất tinh xảo, rất lịch xự, rất bền bỉ, ngọn lửa sáng sanh, chịu đặng ngoài mưa gió — Sài đèn **Petromax** rất được tiện tận, ít hao dầu — Cách đốt rất dễ dàng, không sợ chúc chắc đều gì, ai cũng có thể đốt được — Các nhà sài đèn manchon thiện nghệ đều công nhận đèn hiệu **Petromax** là tốt hơn hết — Đèn **Petromax** có bảo kiết luôn luôn.

Établissements DAI-ICH
CHUYÊN MÔN BÁN CÁC HIỆU ĐÈN DANH TIẾNG :
PETROMAX, SUCCES, NOEL, ASIATIC v. v. *Đồ phụ tùng các hiệu đèn đều có bán đủ.*
N° 29 Bd TÔNG-ĐỐC-PHƯƠNG. — CHOLON

TỪ CÔ GIÁO MINH TRỞ LÊN ĐOẠN TUYỆT

ÔNG Nguyễn-công-Hoan hóm hỉnh tệ!

Chừng ông nghĩ thầm: « Khái-Hưng đã không muốn phê-bình, thì bắt anh ta phê-bình chơi một phen, xem sao ? »

Thế là trong bài trả lời tôi, ông Hoan cố ý lôi tôi vào vòng « Đoạn Tuyệt và Cô giáo Minh », như Gia-cát-Lượng đời xưa dử Tư-mã-Ý vào trong trận « Bát môn » vậy.

Vâng thì vào! Nhưng tôi vẫn không nhận là một nhà phê-bình đâu! Tôi chỉ len vào giữa « Đoạn Tuyệt » và « Cô giáo Minh » để thuật một câu truyện vui. Tôi đã nghe thấy ông Hoan mỉa mát: « Lại truyện vui! Cái anh chàng này chỉ khéo nói láng bằng truyện vui! »

Xin ông Hoan đừng vội nóng nẩy. Câu truyện vui của tôi sẽ làm cho ông vui lòng, vì nó rất theo « *cái ý chính của bài « Từ Đoạn Tuyệt đến Cô giáo Minh* ».

•

Một tiểu thuyết gia đem tác phẩm sắp xuất bản của mình đến đọc cho một nhà phê-bình nghe. Trước khi đọc, văn-sĩ kể lược câu truyện. Đại khái như thế này:

Truyện, đầu đề là « Một cái hại lớn trong Nhân Loại » và tả hết những cảnh khổ sở, khốn nạn đau đớn sinh ra bởi sự nghiện rượu. Trong truyện có hai vai chính: một người nghiện rượu và một người không nghiện rượu. Người không nghiện rượu cố khuyên người nghiện rượu nên chừa rượu. Người nghiện rượu đương mê man không biết rằng rượu có ích hay có hại, nên cứ uống tràn. Nhưng sau, hiểu rằng rượu có hại, liền chừa rượu. Trước khi chừa rượu, chàng ta viện đủ hết mọi lẽ phải trái ra để tự hỏi và tự trả lời trong một đêm giòng.

Chẳng hạn như thế này:

« Ta có nên uống rượu không? Có lắm chứ, vì « nam vô tửu như kỳ vô phong », cổ nhân đã dạy. Ta có uống rượu, lòng ta mới phấn khởi, trí ta mới sáng suốt. Cứ xem hôm nào ta không chếnh choáng hơi men, thì ta có viết được một câu thơ nào đâu? Lý Bạch đời Đường mà không nghiện rượu, liệu có thể trở nên một đại thi-hào không?

« Rượu lại giúp cho ta quên nỗi phiền muộn, khiến hồn ta phiêu diêu trên từng mây, xa những truyện nhỏ nhen vật chất.. vân .. vân... Vậy ta nên cứ nghiện rượu.

« Nhưng sáng hôm nay ta lên cơn đau dạ dày kịch liệt. Thầy thuốc bảo đó là kết quả của sự nghiện rượu. Thầy thuốc lại dọa ta rằng, nếu ta còn uống rượu thì tim ta, phổi ta, gan ta sẽ héo quắt đi. Thế thì ghê thay sự nghiện rượu.

« Ấy là chưa kể khi say sưa, ta gắt gỏng, chửi mắng vợ con và đầy tớ một cách rất thô tục vô lý. Lại có phen ta sinh sự đánh đập mọi người. Nhỡ xảy ra án mạng thì khổ cho ta biết bao... Vậy ta không nên nghiện rượu... »

Cứ dằng dai như thế trong độ vài chục trang, khi nói đến nên nghiện rượu, khi nói đến nên chừa rượu. Sau cùng, người nghiện rượu kết thúc bài luận tràng giang đại hải và kết thúc cả thiên xã-hội tiểu thuyết:

« Ta nhất quyết chừa rượu. Đó cũng là một sự hy sinh to tát. Người đời sẽ trông đó làm gương, mà không ai còn dám đam mê rượu chè nữa ».

Văn-sĩ kể tóm xong câu truyện, rồi trịnh trọng đưa tập bản thảo cuốn tiểu thuyết cho nhà phê-bình. Nhà phê-bình lễ phép trả lại:

« Xin ngài mang về cho. Tiểu thuyết nghiện rượu của ngài hay lắm. Tôi đã được ngài kể rành mạch cho nghe; hà tất còn phải đọc nữa ».

•

Hôm sau gặp tôi, nhà phê-bình bạn tôi, thuật lại với tôi câu truyện trên, rồi phàn nàn:

— Ấy, có người vẫn tưởng một thiên tiểu thuyết có giá trị phải thế. Phải đủ phá, thừa, thực luận kết như một bài thơ Đường luật.

Tôi buồn rầu đáp:

Chính thế. Tôi lại muốn bàn rộng ra một chút nữa mà nói rằng: Nhà phê-bình cứ là một nhà phê-bình, nhà luân lý cứ là một nhà luân lý mà nhà tiểu thuyết cũng cứ là một nhà tiểu thuyết có hơn không. Can chi nhà tiểu thuyết lại cứ muốn trở nên một ông hay một bà giáo già dạy món nọ món kia. Hay tưởng làm thế người ta mới tôn mình là một nhà xã-hội tiểu thuyết?

« Một cái thí dụ cỏn con:

« Truyện Đoạn Tuyệt của Nhất-linh nếu có giá trị là có giá trị ở chỗ tác giả khéo tả cái cảnh khe khắt giữa mẹ chồng, con dâu, những cái nhỏ nhen, khốn nạn trong một gia đình cũ quá câu nệ, khiến ai đọc qua cũng phải rùng mình ghê sợ, mà *tự ý đoạn tuyệt với hết thảy những cái cũ vô lý kia*. Nếu tác giả « Đoạn Tuyệt » đã có đủ nghệ thuật để đạt tới mục đích, thì bất cứ một câu nói, một cử chỉ, hành vi nào của nhân vật trong truyện cũng phải nhiễm đầy ý nghĩa đoạn tuyệt. Còn cái chết của Thân có hay không, tưởng cũng không can hệ lắm cho cuốn truyện. Tác giả muốn có thì nó có, mà bỏ nó đi, hay hơn nữa, bỏ cả đoạn dưới đi, truyện Đoạn Tuyệt vẫn sẽ là truyện Đoạn Tuyệt.

« Ông Nguyễn-công-Hoan đặt ra câu hỏi: « *Muốn đoạn tuyệt với gia đình cũ, thì phải làm thế nào?* » « *Nhất-linh có cho ta cách nào để đoạn tuyệt với gia-đình cũ hay không?* » Ông lại cho « *then chốt cuốn Đoạn Tuyệt là ở câu đáp ấy* » và « *giá trị cuốn Đoạn Tuyệt là ở câu đáp ấy* », thì đó là ý riêng, là nghệ thuật riêng của ông. Tôi xin thú thực rằng nghệ thuật của tôi — nếu người ta cho là tôi cũng có một chút nghệ thuật — khác với nghệ thuật của tác giả « Cô giáo Minh ».

Chẳng biết không trả lời được câu hỏi kia, Nhất-linh lúng túng đến bực nào, nhưng tôi thì tôi sẽ lúng túng đến cực điểm, nếu bắt tôi phải trả lời một câu hỏi, dù dễ đến đâu mặc lòng. Vì tôi đã trót yên trí rằng viết tiểu thuyết không phải là dự một kỳ thi vấn đáp, hay soạn một cuốn sách « luận » cho học trò.

Khái-Hưng

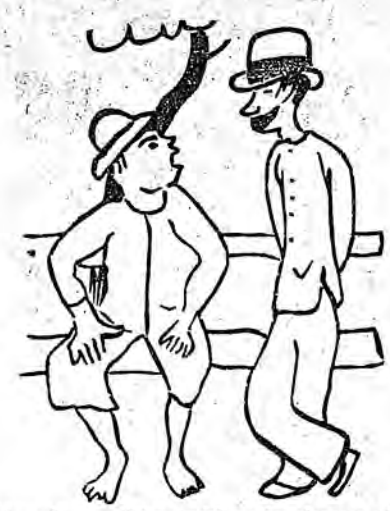

A (*ăn cắp*) — **Mày mới xoáy được cái mũ dạ đẹp nhỉ**

B (*ăn cắp*) — **Không, tao mua 2 đồng!**

A — **Thế 2 đồng mày lấy ở đâu?**

B — **Tao... ăn cắp!**

THẾ NÀO LÀ « ĂN CẮP » VĂN

CÁC ông bên Hanoi báo *hình như được trời ban cho một giác quan riêng để hiểu những câu văn của người khác. Chúng tôi bảo ông Nguyễn công Hoan sưu tầm để viết « Cô giáo Minh » giống « Đoạn Tuyệt ». Các ông ấy liền lấy giác quan riêng của các ông ấy mà hiểu rằng « chúng tôi bảo ông Hoan ăn cắp văn ». Cứ theo ý kiến ngu hèn của lũ người chỉ có ngũ giác như chúng tôi, thì ăn cắp văn đi một đằng, và viết giống văn người khác đi một nẻo. Ăn cắp văn là lấy một mẩu văn của người khác đem làm của mình, người Pháp gọi là « plagiat ». Còn viết một truyện, một tấn kịch giống hệt một truyện khác, một tấn kịch đã có mà gọi là ăn cắp văn được, thì Molière, Racine, Corneille, Voltaire,..., chắc bọn ông Lư, Kiều hẳn coi là văn-sĩ nửa mùa. Hay là bọn ông chưa đọc kịch của các văn-sĩ ấy chăng? Nếu thế, thì nên mua mà đọc đi.*

Cũng nhờ cái giác quan riêng ấy, mà bọn ông Kiều, Lư trong Hanoi báo *số vừa rồi có câu: « trước khi dừng bút, chúng tôi cảm ơn bạn đồng nghiệp* Phong Hóa *lần này đã trả lời chúng tôi một cách nhã độ ». Mà chúng tôi đã trả lời ra sao? « Ta không trả lời những người mà người ta khinh... » Câu cảm ơn của các ông, chúng tôi không dám nhận vậy.*

Tứ Lỵ

•

LÝ LUẬN « CỔ NGỖNG » CỦA ÔNG NGUYỄN-CÔNG-HOAN

TRONG bài trả lời Khái-Hưng, ông Hoan viết:

« Tôi nhận thấy một điều khuyết điểm trong cuốn Đoạn Tuyệt, mà các nhà phê-bình chưa nhận thấy. Vậy xin góp ý kiến ấy... »

Điều khuyết điểm ông Hoan nhận thấy là: « cuốn truyện nửa trên không nên có, mà nửa dưới có cũng không ích gì ».

Cứ theo cái lý luận chặt chẽ của nhà văn có tài viết không mâu-thuẫn ấy, chúng tôi cũng xin nói:

— Chúng tôi nhận thấy trong cuốn « Cô giáo Minh » một điều khuyết điểm cỏn con, không quan hệ gì lắm. Vậy xin góp ý kiến. Điều khuyết điểm ấy là: cuốn « Cô giáo Minh » đoạn đầu xoàng, đoạn giữa hỏng, đoạn cuối kém hai đoạn kia ».

Ông Nguyễn-công-Hoan chắc không thể nào trách chúng tôi được.

13 Chàng

SỰ THỰC VỀ TRUYỆN NGỤ NGÔN: CÒ VÀ CÁO

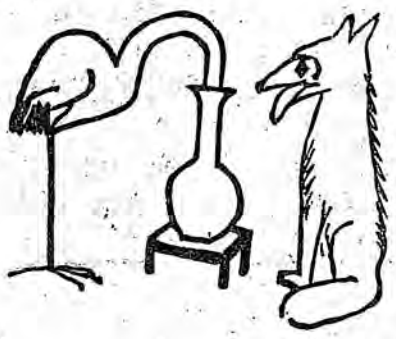

bị phạt 1000$ *Bản hiệu đã từng nghiên cứu hơn 20 năm, mới chế ra được thứ rượu* « CẮP KẸ HỒ CỐT » *trước chỉ để cho người trong hiệu và bà con quen thuộc dùng, bất kỳ nam phụ, lão, ấu đã dùng qua cũng công nhận rằng thứ rượu này rất là kinh nghiệm — Nhà Đoan đã khám nghiệm thứ rượu này đúng vệ sinh, đã cho phép bản hiệu ngày 11 Mars 1935 chế tạo để bán ra ngoài. Bản hiệu lại mới bị nhà Đoan phạt 1000$00 vì khám thấy số rượu thừa trước còn lại.—Bản hiệu chuyên chế thứ rượu* « CẮP KẸ HỒ CỐT » *này bằng cao hổ cốt, cắp kẹ, xương bìm bịp, sâm, nhung, kỳ quế, thượng hảo hạng, để trị các bệnh như: đàn ông phong, tê, thử, thấp, đau tức đau xuyên ra sau lưng, sau vai, đau bụng kinh niên, liệt dương, phạt thận, tinh-khí bất cố, đàn bà, con gái: hoặc kinh nguyệt bất điều, khí hư, huyết hư, sinh ra xanh sao gầy yếu, gần đến ngày kinh hay đau bụng, chóng mặt dùng thứ rượu này thì được béo tốt, khỏe mạnh, đàn ông thì tráng dương cường khí, đàn bà thì kinh điều, huyết tốt, thai sinh giai, đàn bà mới đẻ uống một chai thì đổi máu xấu sinh máu tốt, trông thấy đỏ da ngay, thật rất là thần hiệu, các quý khách ai có dùng qua mới biết, bản hiệu không dám nói sai.*

Giá bán mỗi chai lớn 0l.80 là 1$80 — mỗi chai nhỡ 0l.40 là 1$00 — mỗi chai nhỏ 0l.20 là 0$50

CÁCH DÙNG: Sáng một chén, tối một chén, kiêng nước độ 2 giờ sẽ uống và kiêng củ cải, rau cải.

Tiệm chính: BAO-DA-HOAN QUẢNG-ĐÔNG TỈNH

Tổng Đại-lý: **BẢO-TÂM-CHAI** *13 Rue Principale Đáp-Cầu* — **BẢO-THUẬN-THẬN** *5 Rue du Sucre Hanoi*

TUỔI TRẺ MUA VUI

Đây giờ là thời đại của sự vui vẻ, là kỷ nguyên của tiếng cười.

Mấy năm nay, một làn gió tươi sáng thổi khắp nước Nam. Người ta đã biết điều, đã biết làm «chân mũi» chế riễu sự đạo mạo già cả và chậm chạp.

Ngày trước, người học sinh là hạng người có khuôn phép nhất, đứng đắn nhất, « người lớn » nhất. Ăn nói đạo mạo, học hành đạo mạo, chơi bời cũng đạo mạo; Người ta càng giống các bậc tuổi tác được chừng nào, càng hay.

Đến nay, nhờ trời, những đức tính kia chỉ còn sót lại trong tâm trí một số các ông «cụ non». Mà các cụ non ấy thì ngày một biến dần, tiêu diệt dần, chẳng khác những chủng tộc man mọi chịu theo cái luật đào thải.

Những tư tưởng thâm trầm trên đây, có lẽ cũng chẳng mới mẻ gì cho lắm. Hình như năm ngoái, về dịp Ngày hội sinh viên tôi đã có lần nghĩ ngợi như thế rồi. Có lẽ cũng lại những cuộc vui trong Ngày hội sinh viên không thấy đổi khác mấy tí.

Cũng có buổi diễn kịch ở nhà Hát tây. Hôm sau cũng cảnh bồng lai ở Khai Trí, cũng những trò vè lặt vặt, cũng diễu xe hoa và đến tối, cũng nhảy đầm.

Tuy vậy — cuộc vui tuy giống nhau như hai bữa cơm giống nhau — nhưng được cái món ăn sào lại cũng khéo.

Buổi diễn kịch tối thứ bảy có ba phần: Kịch tây, kịch nửa hát nửa câm, và kịch bằng thơ. Vở kịch sau cùng do một ông sinh viên trường Luật viết.

Kết quả buổi diễn kịch rất mỹ mãn. Đó là nói về số người đi xem.

Trong rạp hát, không mấy chỗ còn thừa. Công chúng đủ các hạng người, ăn mặc theo đủ các lối và đủ các màu, có các thiếu nữ đẹp như hoa tươi, có các ông trẻ tuổi nhẫn nhụi chải chuốt trong bộ lễ phục mới may, có những bà đánh phấn quá nhiều để thi nhan sắc với những cô tân thời, và có cả những ông to béo ngồi ưỡn ngực gối đền lên lưng ghế. Người ta sôn sao trò truyện bàn tán trong lúc kịch chưa diễn và cả trong lúc kịch đang diễn — vì đó là công chúng Annam.

Đến giờ khai diễn, màn kéo lên để cho ta trông thấy trên sân khấu có một cái gương treo. Đó là đồ bài trí của vở kịch tây « Cái vé xổ số ». Cái gương luôn luôn phản chiếu những ngọn đèn sáng ở mép sân khấu vào mặt công chúng. Bởi thế, người ta không được thưởng thức tài nghệ của các tài tử. Chúng tôi phải giơ một bàn tay che trước mặt cho đỡ chói, và, đến lúc màn buông xuống, mới biết vở kịch soạn cũng có duyên.

Phần thứ hai là một bản nhạc kịch khôi-hài, đặt tên là Students' Symphony, nhại lại bản hát «Les trois petits cochons» (ba con lợn hỏ) Đoạn giữa « Students' Symphony» ta có thể gọi là một... biến thể của một vở kịch câm diễn ở đây năm ngoái — nhưng lần này điệu-bộ và âm-nhạc hoàn toàn hơn.

Vui nhất là cảnh ba ông giáo sư mũ áo chỉnh tề hỏi học trò như những ông chánh án bắt bẻ tội nhân. Họ đóng khéo vô cùng. Chúng tôi tưởng chừng họ mời được các ông giáo sư lên sân khấu.

Đến vở « Huyền-chân công-chúa », bi kịch bằng thơ của ông Hoàng-cơ-Thụy.

Đó là vở kịch thơ diễn lần thứ nhất ở nước Nam.

Bởi thế không thiếu gì đặc sắc.

Đặc sắc nhất là rất hợp với tính cách ngày hội sinh viên

Hội sinh viên là ngày vui cười, nên vở bi kịch này cũng làm công chúng vui từ đầu chí cuối; Thơ trong vở kịch cũng tương-tự như những bài thơ nhại: Những đoạn ai-oán nhất là những câu khôi hài nhất, mà vần, điệu, với lời thơ thì đại-để như thế này: (hồi sau cùng, chỗ Công chúa Huyền-chân than khóc bên cạnh Hoàng-vân-Long).

Tâm hồn em tan tác tựa hoa mai
Em mê-mẩn gần anh, em nghẹn thở
Em còn muốn nghe lời anh năn-nỉ
Sao anh đã yên lặng cắn hai môi.
Em nhìn anh sao mắt anh nhắm nghiền
Em gọ' anh, sao môi anh cắn chặt...
Ôm lấy anh ? v... v...

Quả thực soạn giả là người thích pha trò.

Không thích pha trò là những người đóng kịch. Người nào đóng cũng trang trọng, và thành-thực hết lòng. Đó là một điều đáng khen. Còn về tài sắm vai, thì đó lại là truyện khác.

Ông Nguyễn văn Vịnh hình như trời sinh ra để đóng vai vua Trần-nhân-Tôn.

Cô Văn thị Giảng chỉ là Công chúa Huyền Trân ở bộ áo: Vì lời Công chúa đã là lời thơ trong kịch, mà giáng điệu với giọng nói lại là đáng điệu với giọng nói riêng của cô.

Ông Vũ-kim-Vinh (sắm vai Hoàng vân Long) là người đáng yêu, vì ông rất nhã nhặn với bạn hữu.

Ông Đỗ-đức-Dục sắm vai Trần-khắc-Chung, một viên hành-khiển quan có khí tiết, là một vai đáng cho ta chú ý nhất. Vì, thêm một nét râu dưới mũi, ông sẽ thành ra... chàng Charlot mặc áo phường tuồng

Nhưng cảnh bài trí trong vở Huyền Trân tôi xin gọi là... những cô phù dâu không khéo chọn.

Phù dâu mà khéo chọn phải làm nổi vẻ đẹp của cô dâu, nghĩa là các cô phải xấu hơn cô dâu

Ở đây, người ta thấy cái tài của mấy nhà mỹ-thuật (các ông Lưu văn Sin, Nguyễn gia Trí, Trần văn Cẩn, Lương xuân Nhị, Đỗ đình Hiệp, Nguyễn văn Khanh) như nuốt chửng mất vở kịch.

Hôm sau (chủ nhật 22 tháng ba) mới là ngày chính của tuổi trẻ điên cuồng, của sự nô đùa mê mẩn. Lúc đó thì cái cười tự nhiên hơn, vì không phải là cái cười rút ở một vở bi-kịch.

Trong hội quán hội Khai-trí, một cảnh bồng lai đợi các người muốn làm Lưu-Nguyễn. Trong động có bốn, năm nàng tiên ngồi đợi. Muốn vào đó phải qua ba cửa động có ba chàng Kim đồng đứng gác. Ba kim đồng là ba ông sinh viên mặc quần áo tây. Các ông đứng đó để xem ai có « diễm phúc » mới cho vào. Diễm phúc là những đồng bào trong túi các ngài: « có tiền mua tiên cũng được » là thế.

Chúng tôi không để ý gì đến những trò vui khác, một hai định đi vào động thăm tiên nữ, nhưng bởi thấy diễm phúc của chúng tôi mất nhiều quá, nên ngậm ngùi mà quay ra. May sao, ngoài cảnh bồng lai cũng không hiếm gì tiên, mà lại là những tiên đẹp nữa.

Đến chiều, cuộc diễu hoa lại vui vẻ điên cuồng hơn

Cảnh đẹp mắt vô cùng, có duyên vô cùng. Đẹp mắt vì có các cô thiếu nữ trang điểm cho những xe hoa và có duyên vì tinh thần trào phúng biểu diễn ra một cách rõ rệt: chúng tôi thấy một đoàn sinh viên (chừng ở ban... tâm lý học) cải trang thành một đoàn con gái môi rất son, má rất phấn, và trên ngực có những cặp « tuyết lê » nhọn như những cái chũm cau khổng lồ. Gần đó là một cái «xe kỷ niệm» những người có công lớn với nhà trường, trước đài có mấy hàng chữ to «Nhà trường nhớ ơn các bạn hữu chết vì trùng hoa liễu ».

Người chen chúc đi xem như xem một hội lớn Trật. tự không thể nào giữ được, nhưng đó lại là một điều hay. Những tiếng reo hò, đàn hát vang lên, những hoa giấy loạn xạ bay tứ tung và những vòng « serpentins » ném vào mặt những giai nhân như những lời khen lặng.

Sự chung đụng của thiếu niên nam nữ thực là hoàn toàn thân mật. Và đủ cho các nhà đạo đức viết được mươi cuốn sách than cho phong hóa suy đồi.

Lê Ta

TỰ VỊ NHÂN VẬT

SỐ 13. — Ô. THIẾU-SƠN

Câu trúng giải

Nhà phê bình được hết thảy các nhà văn cực lực ca tụng... vì ông ca tụng cực lực hết thảy các nhà văn. Đồ Bền, Hanoi

Một câu khác:

Nhà phê bình viết văn mộc mạc như *thiếu* nước *sơn* phủ ngoài !

Chu Thần

SỐ 14. — Ô. VŨ-ĐÌNH-LONG

Câu trúng giải:

Nhà giáo kiêm kịch gia, soạn giả, lái buôn và chủ báo. Làm nên giầu có bởi mấy pho truyện hoang đường phun phi đao, tung kiếm. Lúc nào cũng lắp đi lắp lại: « Tập báo của chúng tôi rất bổ ích cho các gia đình». Mà chính ông ta cũng không biết nó bổ ích ở chỗ nào ?

Chu ngọc Vân, Huế

Những câu khác:

Một nhà có tài như Lỗ-bình-sơn: một mình có thể tự soạn lấy sách, tự in lấy sách và tự bán cho mình...đọc. Đồ Bền, Hanoi

Nhà soạn kịch không biết có nổi tiếng hay không. Nhưng điều biết chắc là kịch ông soạn không nổi tiếng. Nguyễn đại Lực, Huế

Một kịch sĩ rất có tài, có thể viết được nhiều kịch nữa, nếu không vì « Chén thuốc độc» làm chết mất cái tên sau khi viết vở kịch độc ấy. Đắc, Hanoi

Có cái thân hình nục nạc như văn sĩ Balzac, và cùng kiêm nghề như Balzac, nhưng khác với Balzac ở chỗ: Ông được phát tài, mà Balzac thì bại sản.

Huyền Thanh

— Không lần nào là anh không bỏ quên sách ở nhà.

— Muốn sống anh ngồi xuống.

— Để tôi phải beo tai anh cho anh nhớ mới được.

TRUNG-KY Librairie - Mercerie - Reliure

N° 36 ROUTE DE SINH TỪ — HANOI

Bản hiện bán đủ các thứ sách vở giấy bút báo chí tiểu-thuyết, các thứ áo rét áo nực giá rất hạ.

CHUYÊN MÔN ĐÓNG SÁCH VÀ MẠ VÀNG

Mới ở Pháp sang: nhiều thứ chữ mạ vàng kiểu mới, đủ các thứ giấy hoa vải tơ-lụa và da các mầu rất đẹp.

Giá đóng: Thí dụ như pho Tục Hoang Giang (20 số hay 2 số trở lại cũng được) Đóng bìa mỏng khâu gai tây 0$08 — bìa carton gáy và góc vải 0$20 — (cả mạ vàng gáy 0$35) bìa carton gáy tơ-lụa 0$25 (thêm mạ vàng 0$40 Đóng da 0$45 (cả mạ vàng 0$60) các ngài ở xa có nhiều sách muốn đóng xin cho biết chỗ ở bản hiệu sẽ phái người mang mẫu lại nhận tận nhà nhận giá.

Cam đoan mỹ-thuật — nhanh-chóng — Đúng hẹn và rẻ nhất Hà-thành.

Thuốc Lậu rất tài không công phạt 1 gói 0$30. Dù nặng đến đâu cũng chỉ dùng hết 3$00 là khỏi tiệt nọc. Những ông mắc lậu đã lâu không buốt tức chỉ còn tí mủ hay dãi gà vào thời kỳ này rất khó chữa cho nên thuốc uống đã nhiều mà bệnh vẫn trơ. Kịp đến bản hiệu mới có môn đặc biệt chữa cho mau khỏi. — Tỉnh xa gửi về 3$00 nếu bệnh khỏi rồi mà còn thuốc thì cứ uống cho hết càng tốt. — Tim La chế toàn thuốc Nam không phải kiêng nước vì không hại gì, rất mau khỏi — Nặng như nhập cốt, lung lay răng, ăn gần tới óc v. v... nhất định 7 hôm khỏi. Mới phải nhất định 5 hôm thôi. — Tỉnh xa gửi về năng 5$00 bị lở cácnơi thì thêm mỗi xông 0$30; dương vật bị nứt toạc hêm cao 0$20, nhẹ gửi về 3$50. Sau khi mắc phải bệnh tình lẽ cố nhiên khi huyết xấu, người mệt mỏi v. v. dùng nửa tễ Ngũ Hành Sinh Khí thì sức lại mạnh mẽ hơn xưa giá 2$60 nửa tễ; 5$00 một tễ (chỉ dùng nửa tễ đã khỏe lắm rồi).

Nhà thuốc BÔNG LAI 32 Route de Huế — Hanoi

NỤ CƯỜI NƯỚC NGOÀI

SƯ TỬ HÀ ĐÔNG GỌI HỒN CHỒNG

— Cậu về đấy ư ?

— Phải tôi đây.

— Cậu ở dưới ấy có được sung sướng hơn trên trần không ?

— Có.

— Thế cậu ở đâu ?

— Tôi ở địa ngục. (RIG ET RAG)

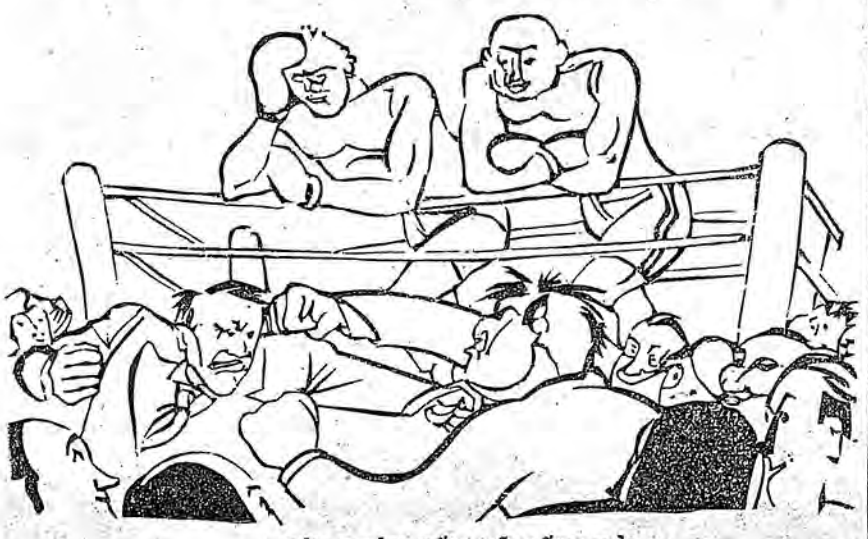

MỘT TRẬN ĐẤU VÕ BẤT NGỜ

CHỦ NHÀ — Mãi chưa thấy đội xếp tới. Mình đến cơn ngủ gật mất.
KẺ TRỘM — Thế thì ông đi ngủ đi. Cần gì phải cả hai người thức đợi họ đến. (SMITH'S WEEKLY)

— Lạy bà tha cho. Tôi không phải là chồng bà đi chơi khuya về đâu ; tôi chỉ là một thằng kẻ trộm thôi.

(HUMORISTICKE LISTY

BỨC TRANH VÂN CẦU

TRUYỆN

Truyện có nhiều thứ, mỗi thứ có một số độc giả ưa-chuộng.

Thường thường, bên Tây người ta chia các truyện ra làm mấy loạt khác nhau.

Trinh thám tiểu thuyết (roman détective). Mạo hiểm tiểu thuyết (roman d'aventures)

Tâm Lý tiểu thyết (roman psychologique). Hạng này gồm cả ái tình tiểu thuyết, xã hội tiểu thuyết (roman social). Hạng này gồm cả luận đề tiểu thuyết (roman à thèse).

Lịch-sử tiểu-thuyết (roman historique).

Kỳ quái tiểu thuyết (roman fantastique).

Kiếm hiệp (nhưng không vô lý), (roman de cape et d'épée).

Tuy vậy, sự chia đó cũng không có gì là nhất định. Bây giờ trên các báo lại thêm một lối truyện đăng từng kỳ (feuilleton), có thể là truyện trinh-thám, hay ái-tình, nhưng vẫn có cái đặc-sắc riêng. Ngoài các truyện ngắn (contes) lại thêm một thể truyện có tính cách đặc biệt, gọi là nouvelle.

Có nhiều báo lại đặt thêm một truyện ngắn, gọi là truyện cho những người vội (contes pour lecteurs pressés). Ta có thể gọi cho nó là truyện ngắn ngắn được.

Còn bên ta ?

Bên ta thì lắm truyện lắm, tuy đã vẽ ra lắm thứ như vậy mà truyện của ta cũng chẳng hay ho gì — Ngoài những thứ truyện như ở trên, ta lại có thêm:

Võ hiệp (võ thiếu-lâm, Vũ dương)

VUI CƯỜI

Của N.B. Huy, Haiphong

Thế sao ?

(Trước mặt các người ở, cậu muốn khoe của).

CẬU — *Mợ nhỉ, những giấy « công » này, chúng mình dùng làm giấy vệ sinh xuốt đời cũng không hết...*

CON (nhanh nhẩu). — *Ồ, thế sao sáng hôm nay mợ lại lấy một tờ giấy có con « công » đem trả người hàng gạo để đổi lấy gạo ăn?*

Của Vô danh

Bợm

NGƯỜI XIN VIỆC. — *Tôi muốn giúp việc cho ông, nhưng mỗi tháng, ông trả tôi bao nhiêu tiền ?*

ÔNG CHU. — *Bây giờ thì chỉ được 10$00 thôi, sang năm tôi sẽ tăng lương cho bác là 15$00.*

NGƯỜI XIN VIỆC. — *Vâng, thế thì đến sang năm, tôi sẽ giúp việc cho ông.*

Của L. T. C. Hanoi

1. Bắn giỏi

Bố con thằng Ba vào chợ phiên. Ba được phép bắn lấy đồ.

« Đoàng », một cái điếu vỡ tan ra.

BỐ — *Khá nhỉ, được cái điếu rồi.*

CON — *Con định lấy con chim con ngắm kia.*

2. Càng hay

Trong chùa nọ giảng kinh, đàn ông ngồi một bên, đàn bà ngồi một bên, nhà sư giảng kinh thấy ồn-ào lại dừng lại và phàn nàn. Có một bà đứng lên cãi cho phái mình :

— Không phải bên chúng tôi.

Nhà sư vui vẻ trả lời :

— Càng hay, vì tiếng đó sẽ im ngay.

Của Cúc-hoa Hanoi

1. Thuận hòa

— Bác ạ, từ lúc chúng tôi lấy nhau, tôi và nhà tôi không lúc nào to tiếng. Đã hơn một năm nay mà thuận hòa luôn.

— Ồ ! quý hóa quá. Hai bác làm thế nào ?

— Có gì đâu. Lúc nào có câu truyện gì với nhau, nếu tôi có lý hơn là nhà tôi phải nghe ngay.

— Thế như bác giai có lý hơn thì sao ?

— Không lúc nào.

2. Đầy tớ thực thà

Anh Thu có một thằng ở rất thực thà. Một hôm nó nhặt được tờ giấy năm đồng của anh Thu đánh rơi dưới giường.

— Thưa cậu, cậu bỏ rơi năm đồng ở giường.

— Phải, tao bỏ đấy thử xem mày có lấy không ?

— Thưa cậu, vì con cũng đoán thế, nên con mang trả cậu.

— . . . . . ?

Của N. Dương

Ngáp...

Trong gian nhà chật hẹp, ngọn đèn dầu lạc le lói. Hai đàn bẹp đang truyện nở như gạo vàng, bỗng một ông kêu :

— Sái bắn đâu mất rồi ?

Ông kia, vẫn nằm ngáp hoài tuy ông đã sơi lượt thuốc. Thấy kêu, ông vội ngồi nhỏm dậy, vớ lấy ấm nước tu một hơi, rồi khề khà hỏi :

— Mất rồi thật à, thôi, bác tìm lấy mà hút, tôi vội phải đi ngay...

Tưởng bạn vội thật, ông đợi khi bạn ra khỏi cửa, lục lọi, giơ bàn tĩnh lên không thấy, lại khiêng cả giường phản quét cả nhà nữa mà cũng chẳng thấy đâu. Thì ra ông bạn đó, lúc ngáp, đã ngáp trúng viên sái đánh bắn và uống nước cho trôi đi.

THỂ LỆ THI VUI CƯỜI VÀ THI TRANH KHÔI HÀI

Mỗi bài không được quá 30 giòng

Tranh vẽ to nhỏ tùy ý

a) **về vui cười :** Giải nhất các thứ sách đáng giá 3$00 — Giải nhì các thứ sách đáng giá 2$00

b) **về tranh khôi hài :** Giải nhất các thứ sách đáng giá 3$00 — Giải nhì các thứ sách đáng giá 2$00

HANOI BAO

Tuần-báo ra ngày thứ tư, giấy 32 trang (16 × 25) bìa in hai mầu. Nhiều tranh, ảnh đẹp. Số nào cũng có hai tiểu-thuyết dài, bốn truyện ngắn, thời-sự phê-bình và văn thơ của các nhà văn mà các độc-giả đã từng quen tên biết tiếng.

Giá báo : mỗi số 0$03, sáu tháng 0$70, một năm 1$30.

Thư và mandat mua báo gởi cho :

M. le Directeur du HANOI BAO

88, Route de Hué — HANOI

HỒNG-KHÊ

DƯỢC PHÒNG

88 Route de Huế Hanoi (sáng lập tại Hanoi từ năm 1922)

Có lương-y xem mạch bốc thuốc chén, bán thuốc bào chế. Có trên 80 phương thuốc gia-truyền chế thành thuốc viên, thuốc bột, thuốc cao, thuốc nước, đóng hộp, đóng chai, hợp phép vệ sinh và rất mỹ-thuật, chữa đủ các bệnh người lớn, trẻ con. Có đại-lý và chi-điểm khắp cõi Đông-dương.

Các ngài có bệnh ở gần xin mời quá bộ lại, ở xa xin viết thư về kể bệnh, gởi thuốc theo cách lĩnh-hóa giao-ngân.

Có sách thuốc nói rõ các căn-bệnh và công-dụng các thứ thuốc để biếu các qui-khách.

Kiếm hiệp (phun kiếm ra lỗ mũi).
Kỳ-hiệp (phi hành ngày ngàn dặm).
Quái-hiệp (khỉ tu thành người).
Thảm tình tiểu thuyết (như Bể oan hay Tuyết-Hồng lệ sử.
Bi tình tiểu thuyết.
Diễm tình tiểu thuyết.
Kỳ tình tiểu thuyết.
Kỳ dị tiểu thuyết, như Liêu trai.

Ngoài những thứ truyện đặc-biệt đó ta cũng có :

Xã-hội tiểu-thuyết, tâm lý và ái-tình tiểu thuyết, nhưng sự phân-biệt vẫn mập-mờ không rõ rệt. Nhất là xã-hội tiểu thuyết, người ta dùng nhiều cái danh từ ấy quá, đến nỗi bây giờ không rõ nghĩa nó làm sao nữa.

Trong các báo, về thứ truyện đăng từng kỳ ở nhật báo, thì hầu hết là truyện hoang đường như các truyện kỳ hiệp, hay kỳ duyên (như Song Phụng kỳ duyên, La Thông Tảo-bắc, v.v..) Còn về truyện ngắn thì có truyện ngắn, truyện ngắn vừa và truyện ngắn lắm nữa.

Ta có nhiều thứ truyện như thế, nhưng thực ra chỉ là những tên gọi khác nhau — các truyện thì phần nhiều giống nhau và có thể gồm lại một được. Người viết truyện cũng không phân biệt được truyện mình viết cho rõ rệt, mà người xem truyện cũng không rõ truyện mình đọc về loại gì.

Trong kỳ sau, tôi sẽ nói đến cách phân biệt truyện và các hạng người đọc truyện trong nước ta.

Thạch-Lam

CẦU Ô

Cần người làm

Cần ngay 5 người thợ cạo giỏi, cẩn thận và chăm chỉ. Nếu chắc chắn là lành nghề, thì đến hỏi : 86 phố hàng Gai, Hanoi.

Xin việc làm

N· 115. — Trẻ tuổi, nhanh nhẹn, có học thức, có thể làm được những công việc nặng nề, muốn tìm một chân quản lý đồn điền ở Nam-kỳ hoặc Cao-mên. — Hỏi M. Lã-xuân-Ưng, Chef de la Station Rizicole, Vĩnh-yên.

N· 116 — 20 tuổi, đứng đắn, chăm chỉ, biết đánh máy, biết làm sổ sách, giỏi Pháp văn, muốn tìm một chỗ dạy học. Lương tháng không quá bảy đồng cũng được. — Hỏi M. Trung, 51 Blockaus Nord, Hanoi.

N· 117 — Tú tài tây, 20 tuổi, giỏi Pháp văn, đánh máy chữ thạo, biết âm nhạc, muốn tìm một chỗ dạy trong các tư gia, không cần lương, miễn là đối đãi tử tế — Hỏi M. Chương Dactylo C.M.C.A. Vinh.

N· 118 — 40 tuổi, đứng đắn, lanh lợi, giỏi khoa ngôn luận, thạo giao thiệp, đã làm thầu ở mỏ than Hongay và nhiều sở khác. Có nhiều giấy chứng chỉ tốt, muốn tìm một việc làm ở mỏ hay ở một hãng buôn nào. — Hỏi M. Bang Khánh, Cẩmphả-port.

XA XỆ — Con nhà hư ! lớn rồi mà không biết lễ, trông tao lễ mà học...

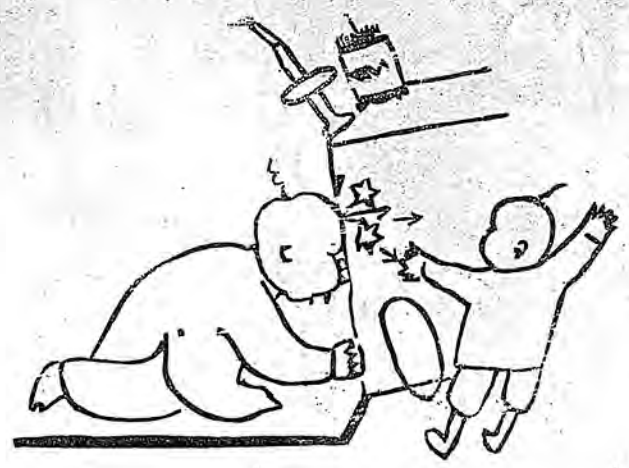

...đây này.

ĐI TÂY của LANG DU

(Tiếp theo)

HAI chúng tôi ở một cái buồng, cái buồng rất sang của một khách sạn lớn ở khu La-tinh. Trước kia chúng tôi tưởng khu La-tinh là một khu riêng, chung quanh có tường bao bọc, mà nhà cửa ở đấy làm theo kiểu nhà la-mã đời xưa, khác hẳn các phố ở Paris. Sau chúng tôi mới biết rằng có khi đi qua khu đó cũng không biết rằng khu đó là khu La-tinh.

Đời chúng tôi ở Paris thật là êm đềm và nhàn nhã, có bận họa chăng chỉ bận đi xem các nơi. Buổi sáng, sau khi đã đi thăm các hàng cà-phê một cách quá ư cẩn thận, chúng tôi lượn ra bờ sông Seine mua sách và qua cầu xem các bảo tàng. Buổi trưa ăn cơm tầu rồi, chúng tôi vào vườn Lục sâm bảo (mà chúng tôi gọi là vườn Tỉm sâm pao cho có vẻ tầu) để ngắm «lá cây rơi từng chiếc một trên vải trắng các bức tượng » như nhà văn-sĩ Anatole France. Phiền một nỗi lúc đó là mùa hạ, lá cây không rơi. Thất-vọng, chúng tôi bèn tự an-ủi bằng cách nhìn vai trắng soa phấn của các bức tượng hoạt-động. Tối đến, chúng tôi đi xem các bộ giò có tiếng ở các nhà hát và ở các rạp chiếu bóng.

Chúng tôi đương sống những ngày đầy đủ như vậy thì gặp ngay một người bạn reo tai rắc họa. Một buổi sáng, đương ngồi ở vườn Lục sâm bảo vừa ngáp vừa nhìn lũ trẻ nô đùa, thì anh Trạch, bạn học cùng tỉnh, ở đâu lù lù dẫn đến. Lúc đó chúng tôi chỉ biết mừng một người bạn, chứ không ngờ đâu đến những việc xảy ra về sau.

Anh Trạch cho chúng tôi hay rằng anh lên đây vì cần mấy cuốn sách hiếm để khảo cứu. Chúng tôi gật đầu cho anh là phải và mời anh đi ăn bữa cơm tầu. Anh cũng gật đầu chúng tôi nghĩ thế là phải và nhận lời đi ngay. Chiều, anh lại gật đầu nhận ăn một bữa cơm nữa và tối hôm ấy, anh ngủ nhờ giường chúng tôi. Sáng hôm sau, anh Trạch từ biệt chúng tôi và lúc đi lại không quên mượn chúng tôi hai trăm quan.

Một khu trong vườn Lục xâm Bảo

Tôi gắt anh Thái :

— Chúng mình lấy gì mà tiêu bây giờ ?

Anh Thái cười đáp :

— Mai thế nào tôi cũng nhận được tiền ở nhà gửi sang.

Mai không thấy gì, mà kia cũng không thấy gì nốt. Anh Thái đâm lo, tôi cũng vậy. Ba ngày hôm sau, chúng tôi lại ra vườn Lục xâm bảo. Nhưng đã quá giờ ăn mà chúng tôi vẫn không nhúc nhích. Anh Thái ngáp một cái đến chảy nước mắt, mỉm cười bảo tôi :

— Anh đếm lại xem.

Tôi đếm đi đếm lại vẫn chỉ có mười lăm xu. Anh Quang bỗng vỗ vai tôi một cái thật mạnh, làm tôi đói thêm mấy giờ đồng hồ :

—Tôi có một người quen ở Montrouge.

— Ồ thú nhỉ! Nhưng Mont-rouge cách đây sáu cây số. Anh đi sao nổi.

— Tôi đi xe điện ngầm.

Ngẫm nghĩ một lát, anh Thái buồn dầu nói :

— Tôi phải đi bộ. Chứ nếu đi ngay xe hết mười lăm xu này, nhỡ không vay được tiền thì tôi không còn sức nào về đây chết đói cùng anh được.

Hai giờ đồng hồ sau, tôi thấy anh Thái chui ở dưới đất lên.

— Người bạn tôi hiện cũng như chúng mình, nhưng giầu hơn một tí, nên cho tôi vay được hai mươi xu. Mất mười lăm xu mà vay được hai mươi xu, chúng mình còn lãi năm xu. Ta mua bánh tây ăn vậy.

Đến trước một cửa hàng bánh, chúng tôi lấy mắt chọn mãi. Có cái bánh tây to một cân trông rất ngon, nhưng tôi không nhớ một cân bánh giá hai mươi xu hay hai mươi mốt xu. Hỏi giá cái bánh to mà không mua thì ngượng lắm : chúng tôi bàn nhau vào mua bánh nhỏ vậy. Sau khi đã biết đích xác giá một cái bánh nhỏ là sáu xu, sau khi đã nhân ba lần sáu xu một cách rất cẩn thận, chúng tôi mới dám hỏi mua ba cái.

Chúng tôi vội vã về buồng, về cái buồng rất sang của chúng tôi để hưởng ba cái bánh quý hóa đó. Tôi vừa đi vừa băn khoăn nghĩ ngợi không biết chia cái bánh thứ ba thế nào cho thật đều.

Chúng tôi không ngờ đâu bữa cơm tây đó lại là bữa cơm cuối cùng của chúng tôi ở Paris.

(còn nữa)

Lãng Du

SỮA NESTLÉ
Hiệu con chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN : cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v. v. *Ở TRUNG-KỲ, BẮC-KỲ VÀ CAO-MAN*

CHƯƠNG DÂN THI THOẠI
CỦA PHAN KHÔI SOẠN
do nhà in **Đắc-Lập Huế** xuất bản sách dầy 130 trang giá bán : **0$50**

PHONG HOA
TOÀ SOẠN VÀ TRỊ SỰ
80 Avenue Grand Bouddha Hanoi
Tél. n° 874

GIÁ BÁO

	Sáu tháng	Một năm
Trong nước. . .	1$60	3$00
Ngoại quốc . . .	3.50	6.50

MỖI SỐ : 7 XU

Mua báo kể từ 1 và 15 và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về : ông Nguyễn tường Tam, 80 Avenue Grand Bouddha Hanoi

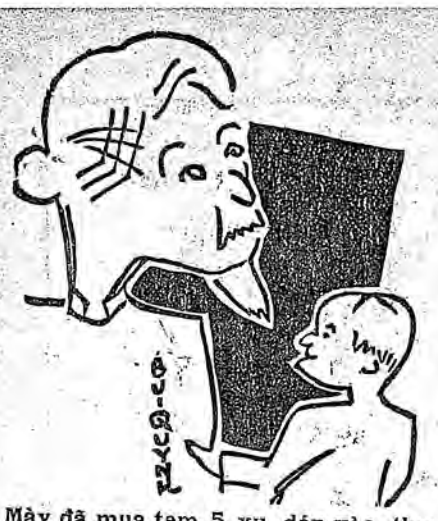

— Mày đã mua tem 5 xu dán vào thơ tao sai bỏ ra nhà giây thép rồi chứ ?
— Thưa họ hết cả tem 5 xu, con phải mua tem 15 xu, con sẽ làm ba, dán vào thơ một phần rồi ạ.

— Gớm hôm nay dậy mệt quá
— Hôm qua không ngủ được à ?
— Không, hôm qua tôi ngủ kỹ nhưng mê thấy làm việc nhiều quá.

cuộc điểm báo

LẠI VINH VÀ NHỤC

CÁI tâm địa ông Lê-tràng-Kiều (cầu chính phủ trị) thồ lộ ra trong một bài ở *Hanoi báo*, đã được nhiều người để ý đến (kể như cũng là một cái vinh cho ông ta).

Tiến Bộ trong số vừa rồi, có viết về việc đó như thế này :

«... Không những thế, đối với bạn đồng-nghiệp, người bất chính trong bọn các ông ở *Hanoi báo* là Lê-tràng-Kiều lại tìm cách phá phách hoặc ngấm ngầm hại. Điều này chúng tôi có chứng cớ rõ rệt. Trong *Hanoi báo* gần đây, ông Lê-tràng-Kiều đã cầu cho chính phủ trị bạn đồng nghiệp *Phong Hóa*...

Ôi ! tình đồng nghiệp ! ôi ! người ơi là người ! Lương tâm con người mà nỡ làm cái việc tử tế ấy ư ?... »

Bạn đồng nghiệp *Tiến Bộ* còn nói mấy câu nữa về sự « hỗ trợ luận » — tiếng của *Tiến Bộ*—của người và giống vật, nhưng chúng tôi cho là quá nặng, không tiện trích ra đây.

Còn về sự « vinh, nhục » của ông Lê-tràng-Kiều đó, bạn đồng nghiệp cứ biết là đủ, cũng không cần phải than « ôi ! » lắm làm gì cho nó phiền.

TIN VĂN ĐÂU ?

HỒI *Tin Văn* mới ra đời, có cái vẻ hoạt động mạnh mẽ lắm. Hết « một giờ » với nhà văn này, lại đến « hai giờ » với nhà văn kia, rồi lại hô hào kỷ niệm ông này, kỷ niệm ông khác. Rồi lại còn dự định tổ chức cả cuộc hội họp các nhà văn Trung, Nam, Bắc nữa.

Nhưng bây giờ, than ôi ! thời oanh liệt nay còn đâu ?

Báo *Tin Văn* chết rồi, cũng không mấy người nhớ đến nữa.

Có một cái lễ kỷ-niệm mà *Tin Văn* đáng làm nhất hồi sinh thời, có lẽ là làm một lễ kỷ-niệm ngày *Tin Văn* ra đời và ngày *Tin Văn* chết.

MỘT TIN LẠ !

VỪA rồi ở làng Sơn-nam, huyện Văn-yên, tỉnh Sơn-tây có xảy ra một việc rất lạ, xưa nay chưa từng thấy bao giờ.

Bấy giờ vào khoảng cuối giờ tý sang giờ sửu (nghĩa là quá nửa đêm), một người nông phu bỗng nhiên trông thấy về giẫy đồi gần sông Đà, một tia ánh sáng đỏ từ đất vụt lên trời, ngay lúc ấy lại có một tia nữa ở phía trước cũng vụt lên rồi hai làn ánh sáng xanh đỏ như quấn lấy nhau, trông thấp thoáng hình như có hai lưỡi gươm, tiếng chạm nhau kêu soang soảng. Người nông phu lấy làm lạ, bèn đến gần xem thì thấy dưới chân chân đồi, đứng cách nhau 50 bước, có hai người đứng tuổi, ăn mặc rất kỳ-dị như lối đạo-nhân ở bên Tầu đời thượng cổ mà hai luồng ánh sáng đó phát ra từ lỗ mũi hai đạo-nhân.

Chàng nông phu sợ quá, bèn nấp vào một chỗ. Một lát thấy luồng ánh sáng đó yếu dần rồi mất hẳn, rồi nghe thấy tiếng sấm nổ vang, và chớp lòe... tiếp đến tiếng «soẹt» một cái rất mạnh. Anh nông phu thấy một đạo nhân cưỡi làn sóng xanh vùn vụt bay về phía bắc, còn đạo nhân kia lăn ra bãi cỏ, máu me đầm đìa, đầu lìa cổ.

Anh nông phu sợ quá, vừa chạy vừa hô-hoán, người làng đổ ra xem, ai cũng lấy làm kỳ dị.

Tin sau cùng. — Người ta đã đi trình, ông huyện sở tại đã cùng đốc-tờ đến khám nghiệm tử thi. Về việc này, người vùng đó bàn tán xôn xao, chẳng ai biết hai đạo nhân ấy ở đâu đến. Những ông già bà cả thì đoán là hai bậc « kiếm tiên » đi vân du từ bên Tầu sang đến ta.

Tin sau cùng sau cùng — Theo cuộc điều tra của bản báo phóng viên, thì một đạo nhân ấy tên là Mạo Mạo tiên, đồ đệ Ô-Phong chân nhân, ở núi Ích-hữu. Còn đạo nhân kia thì là Quái-kết đạo nhân, vốn là một con khỉ ngựa tu luyện thành tinh, tu ở động Tiểu-thuyết-thứ-bẩy, giẫy núi hàng Bông đệm.

Hai đạo nhân vẫn có thù hiềm với nhau, sợ rằng ở Hanoi đánh nhau phải phạt, nên đã cưỡi phi kiếm lên trên đó làm một trận quyết liệt.

Hiện ông Vũ-đình-Long đang đi ô-tô lên đó điều tra, được tin gì, bản báo sẽ đăng tiếp.

Thach-Lam

ÔNG LÊ TRÀNG-KIỀU

ÔNG Lê-tràng-Kiều là người nhã nhặn, lễ phép—ông nhất định cãi như vậy — ý chừng vì ông đã dùng những câu : « Thái độ hèn nhát, tiểu nhân... » để tặng những người ý kiến không giống ý kiến ông.

Ông lại tự phụ là một nhà làm báo lành nghề nữa. Hay là vì thế mà ông ấy viết câu :

— « Chính phủ không trị, chúng tôi trị » chăng ?

13 Chàng khuyên ông ta nên đi làm nghề khác, hợp với tính tình ông ta hơn.

Tôi cũng khuyên ông ta như vậy. Vì :

Một là ông ta thành thực cầu chính phủ trị chúng tôi. Như vậy thì 13 Chàng khuyên ông làm nghề khác thật là phải.

Hai là ông không có ý ấy, nhưng đã chót lỡ lời. Như vậy thì ông hóa ra ngù ngờ, dại dột quá đi mất, làm báo « như một người đánh cờ chưa sạch nước cản » và tỏ ra « mình không hiểu nghề » rồi. Đi làm nghề khác lại càng nên lắm.

Mà buồn thay cho ông Tràng-Kiều khôn ngoan, hai đường ấy, ông chỉ còn có thể chọn lấy một...

Thôi vậy, ông Kiều ạ, ông cố học mà đi thi tri huyện : tôi biết còn chán người trọng vọng cái nghề ấy.

Tứ Lỵ

— Một lần tôi đã trông thấy một con vẹt cao ba thước.
— !!!...
— Ấy là kể từ đất lên chỗ nó đậu đó chứ !

HAI CÂU HỎI

NÓI truyện với Hanoi — *báo mãi, phải là người có tính chịu khó lắm mới được, vì có nhiều điều rất giản-dị, ai ai cũng hiểu mà chỉ riêng bạn đồng-nghiệp không hiểu thôi.*

Đã thế lại hay kiếm cớ nói lảng tận đâu đâu, không ăn nhịp gì với câu hỏi cả.

Ông Lê tràng Kiều, trong Hanoi báo *viết mấy hàng văn quốc ngữ như sau này :*

Khôi-hài như thế là làm loạn vậy, chính phủ không trị, chúng tôi trị.

Câu văn viết rành mạch, gọn ghẽ. Nó hùng hồn ở sự giản-dị và mạnh mẽ ở điệu tự nhiên. Ông Lê tràng Kiều quả đã có lần viết được câu văn hay vậy.

Chúng tôi có nhắc lại tuy khen « từ », nhưng chê « ý », bởi vì cái ý của câu văn đẹp đẽ ấy nó không được thanh cao.....

Ông là người làm báo, ông không ưa bọn làm báo chúng tôi, đó là quyền của ông ; ông muốn trị chúng tôi, đó cũng là quyền của ông, mà đó cũng là công việc ông muốn làm ngay, nếu ông có sức.

Song ông lại còn muốn cho chính phủ trị chúng tôi nữa ! Ô ! Thế thì khi quá . Bởi vậy XIII Chàng khuyên nhỏ ông mấy lời.

Lời khuyên ấy cũng viết bằng văn annam đăng ở Phong Hóa. *Văn chẳng biết có khá không, nhưng ý kể cũng rõ rệt.*

Duy ông Kiều hiểu ra nghĩa khác, ông hiểu ý XIII Chàng theo thái độ và tâm trạng riêng của ông. Ông bảo rằng XIII Chàng vu cho ông là... tính kín.

XIII Chàng đâu có bảo ông Lê tràng Kiều là mật-thám ! XIII Chàng chỉ bảo, ông Kiều đã tự xưng là một nhà làm báo, mà lại còn cầu chính phủ trị bạn đồng nghiệp của mình thì ông ta nên làm việc khác hợp với tâm địa ấy hơn.

Còn như nếu ông Kiều cho rằng nghề mật-thám là hợp với tâm địa của ông, thì đó là ý riêng của ông, không ai nói gì

Nhưng khoan đã ! Người mật-thám, khi đi mật-thám chỉ là làm công việc và bổn phận của người ta mà thôi.

Đến như ông Kiều, đã tự xưng là làm báo, thì có bổn phận nào bắt buộc ông ta phải cầu chính phủ trị một người đồng nghiệp ?

Hay ông cho cái nghề làm báo của ông phải có bổn phận và công việc như thế ?

Bây giờ chúng tôi chỉ hỏi ông Lê tràng Kiều hai câu, hai câu thôi. Và mong rằng ông sẽ trả lời câu hỏi đó — chứ không nói truyện khác—, nếu ông có thể trả lời được :

a) Một nhà làm báo có nên « cầu chính phủ trị » một người đồng nghiệp của mình không ?

b) Nhà làm báo đã có tâm địa cầu như thế và đã nói ra lời, thì danh dự người ấy thế nào ?

Ông Kiều mà trả lời hai câu hỏi đó một cách tường tận, là đủ rồi. Chúng tôi không « cầu » gì hơn nữa.

Nhân thể xin cảm ơn Hanoi báo, *vì đã cầu chính phủ trị chúng tôi không được, bây giờ lại cầu cho chúng tôi sống lâu. Rõ lần thần quá ! Vì nếu* Hanoi báo *đã có ý mong cho* Phong-Hóa *sống lâu, thì khi trước, bạn đồng nghiệp cầu cho chính phủ trị chúng tôi làm gì ?*

THẠCH LAM

Các bà đau tử

Nếu các bà thấy trong người rũ rượi, dạ dưới đau đớn khó ch
khi lẫn cả máu, cả mủ, hẳn các bà đã biết bị một trong bốn ch
1°) HƯ TRỆ TỬ-CUNG — Kinh nguyệt không đều lâu ngày tử-cung và hal
2°) NỘI THƯƠNG TỬ-CUNG - Lúc sinh đẻ trắc trở làm cho náo động tử
3°) NHIỄM ĐỘC TỬ-CUNG - Khi thấy kinh, vì băng bó không cho hở hơi, nên
4°) NGOẠI THƯƠNG TỬ-CUNG — Trong khi giao hợp, bị gốc độc h
Các bà dùng nhiều thuốc rồi mà không khỏi. — Nay muốn rõ căn bệnh,
« BẢ-ĐẢ SƠN-QUÂN TÁN » của chúng tôi, là thuốc
không sai một. Qui bà sẽ ngạc nhiên, với số tiền rất ít mà qui bà sẽ được lành

Giá thuốc BẢ-ĐẢ SƠN-QUÂN TÁN : Hộp lớn (10 gói)
Nhà thuốc VÕ-VĂN-VÂN Thud

Chi-cục HAIPHONG : 103, Bd Bonnal, Tél. 248
Tổng đại-lý NAMDINH : Thọ-thế-Đường, 296, Rue Paul-Bert
Tổng đ 17, ru

Đánh tam cúc

Khóa cùng ông bạn một hôm.
Rủ nhau đi đánh « tổ-tôm đàn bà ».
Cỗ bài tam-cúc chia ra,
Hai ông ngồi cạnh hai bà xuân xanh.
Hai cô, hai cậu, đã đành
Rằng không đến nỗi phải tranh, nhưng mà
Một cô đẹp tựa tiên sa,
Một cô lại xấu như ma nát người.
Khóa bèn dao hẹn một lời :
Khi chơi, bất cứ ai người đàn ông.
Tốt đen của bạn má-hồng,
Hễ mà đề được, vợ chồng kết đôi.
Dù ai cũng phải nhận lời.
Đề ai thì cứ một người ấy thôi.
Chui chui, ngửa ngửa một hồi,
Khóa tôi gặp vấn có đôi tốt hồng.
Bài bên liếc mắt ghé trông.
Tốt đen cô xấu thấy cùng có đôi :
Đôi cao làng đánh cả rồi,
Mười phần phải gặp cả mười còn chi.
Uất người, Khóa chẳng kịp suy,
Quẳng đôi tốt đỏ, tức thì chui ngay !

Anh Khóa

Cải chính

Ông Tứ-Ly,

Trong số P. H. ra ngày 13-3-36, bài «Hội chợ Huế», ông bảo chúng tôi là những hạng Bang Bạnh tập sự, vì chúng tôi cầm roi mây.

Không ! chúng tôi không muốn tập làm Bang Bạnh, mà chỉ muốn đề phòng Bang Bạnh mà thôi. Chúng tôi sợ trong hội chợ dủi dẫng trí đi ngang hàng hay ngồi, đứng ngang hàng với Bang Bạnh thì không khỏi những cái tát hay những ngọn roi nên thân, nên phải cầm «ba-toong» mây đề đối phó lại đấy thôi.

Vả lại, không những ở Vinh mới có Bang Bạnh, ở Huế cũng không thiếu gì « của quí » ấy.

Vậy xin ngài cải chính dùm.

Xin đa tạ,

Mai-xuân-Nhân (Huế)

HOẠT KÊ TỤ ĐIỂN

Rượu : Nước lã của ông Khắc-Hiếu.

Bát : Chén hạt mít đề uống rượu của ông N.K.Hiếu.

Mặt : Chỗ có rất nhiều vi trùng, vì vậy phải lấy « vôi quét » lên đề trừ.

Cửa kính các hiệu : Gương của công tử qua đường.

Răng : Máy ép chấy, rận của các bà nhà quê.

Khuy áo : Một vật hình tròn, nhỏ, bằng đồng hay vải dùng đề... vê khi học trò đứng đọc bài.

(còn nữa)

Đinh Lân

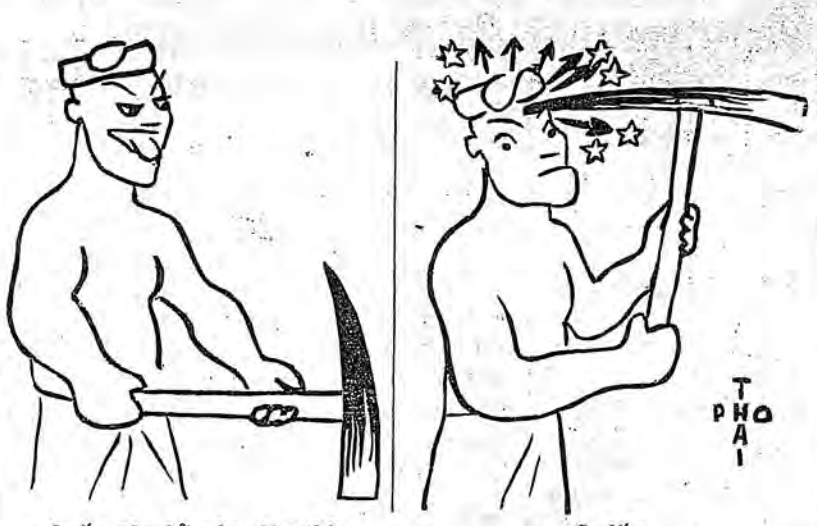

— Quốc này bổ vào đâu thì... ... vỡ đấy.

hạt dâu don

Thì vẫn

Sao Mai số 109, « Các nhà báo ..... » :

Có kẻ cầm bút nhay đi nhay lại mãi một cái vấn đề cũ rích nghệ thuật... mà chung qui cái gì vẫn nguyên cái ấy : nghệ thuật vẫn là nghệ thuật, bút chiến vẫn là bút chiến, độc giả vẫn là độc giả . . .

Mà tác giả câu văn ngớ ngẩn này vẫn như cũ. Giá làm thế nào cho độc giả biến thành độc thật, và tác giả biến thành quả bầu thì hay quá !

Chớ làm thế

Cũng trong bài ấy :

... Ta nên lấy cái năng lực của câu văn, bài báo bình dân mà mơn trớn trái tim bình dân của họ . . .

Nên mơn trớn vừa vừa chứ, mơn trớn lắm rồi họ đâm ra thấy ngứa ngáy đấy.

Cảm

Hanoi báo số 10, « Mộng hoa » :

... Tôi không dám theo nàng nữa, vì tôi sợ cái cảm giác trách móc của nàng không muốn cho tôi quấy rối cuộc mơ mộng liên miên...

Cái gì là cái « cảm giác trách móc ? » Có lẽ nó là một cái « ý tưởng tung tăng » của tác giả.

Nổ

Cũng số báo ấy, « Lê-Yên » :

... Những mảnh vụn thừa của một trái tim đã vỡ, của một mảnh tình yêu đã tan tành của tôi đã thoăn thoắt xuyên qua biết bao nhiêu trái tim ngây dại...

Trái tim của người viết câu văn ngây dại này là một quả bom nổ.

Cũng bài ấy :

... và đề lại biết bao nhiêu thiên tình-tử...

Thật là tử tình tử tội cho độc giả !

Bị thương.

Vẫn số báo ấy, «Chiếc chén cồ»:

... Thoa cố nói, tôi vẫn từ, song về sau, chẳng chống lại được những giọt lệ ngây thơ chảy qua đôi má phụng phịu...

Giọt lệ ngây thơ...câu văn ngớ ngẩn.

Thú vị

Tân Văn số 77, « Tự do diễn đàn » :

... Xuân qua. Hơi thuốc pháo vẫn còn thoang thoảng bên mũi ta nồng nực...

Sao không viết thêm : rồi một trận gió nóng nực đến làm ta lạnh buốt, có phải đầy đủ không ?

Quan văn sĩ.

Tân Tiến số, 26 « Danh dự... » :

... ai là nhà văn sĩ về chính trị (?), về quốc gia (?), có cái danh dự được người kính trọng là «thầy», là « ông lớn », là « tiên sanh », là « chí sĩ », thì hãy xuy cùng xét cạn hầu làm tròn cái giá trị của danh dự đó.

Ông lớn văn sĩ ? Cụ lớn văn sĩ ? Quan lớn văn sĩ ? Như vậy thì, tôi cũng có thể nói : quan lớn tác giả, vì tác giả cũng là văn sĩ.

Người ?

Cũng bài ấy :

Cái phú qui trái với lương tâm, cái quyền trước vô nhân đạo. Ở đời số người đó nào có hiếm chi.

Người hay cái ? Cái hay là người ?

N.D.C.

BỨC TRANH TIÊN

(DUYÊN BÍCH CÂU)

TRUYỆN DÀI BẰNG THƠ CỦA THẾ LỮ

(Tiếp theo số 177).

VI

Từ đó, bên thềm mặc gió mưa,
Tú Uyên chỉ biết có tình thơ.
Bao nhiêu gái đẹp cùng trong xóm
Vẫn trách người đâu quá hững hờ.

Đôi khi chàng ngắm cảnh ban chiều,
Dạo gót bên đồng lúa chín reo,
Các chị vui đùa đang cắt dạ
Ngừng tay ngơ ngẩn đứng trông theo.

Thấy chàng trai trẻ điềm nhiên bước
Lơ đãng nhìn đâu cảnh nước mây,
Cả bọn bảo nhau lơi-lả hát...
Lời ca trong gió nhịp nhàng bay.

Nhưng má hồng ai hớn hở xuân,
Miệng cười, đôi mắt của giai nhân
Với bao tình thắm, bao duyên thắm.
Trong giọng khuyên mời truyện ái ân

Cũng không gợi được lòng thi sĩ.
Chàng vẫn mơ hồ, vẫn thản nhiên
Hồn mộng đắm say mầu sán lạn
Mải theo tìm vẻ đẹp thần tiên.

VII

Ngùi ngẫm chàng ôn nhắc truyện xưa,
Đoạn tình ngây dại thuở còn thơ
Bấy nay im lặng trong tâm tưởng
Bỗng chốc như còn vẳng tiếng tơ.

Cho nên trong lúc mọi người vui
Chào đón xuân về với thắm tươi,
Uyên lạ cho lòng cam chịu sống
Bao ngày, ôm ấp mộng xa xôi...

(còn nữa)

Thế-Lữ

...-cung ! ! !

...hậu, khi hư ra dầm dia, có khi vàng, khi trắng, ...hứng đau tử-cung :
...i sợi giây chằng yếu nên tử-cung sa).
...ử-cung, tử-cung có vết mà sinh bệnh).
...n hơi độc máu xấu nhiễm vào tử-cung làm cho tử-cung sưng)
... phong-tình truyền nhiễm).
..., và muốn căn bệnh mau khỏi, nên hỏi mua thuốc :
...ốc phát minh trị bệnh tử-cung và khí hư, trăm người dùng ...nh mạnh và sẽ có thai nghén chắc chắn sau khi khỏi bệnh.
...ói) 1$00 — Hộp nhỏ (5 gói) 0$50
...idaumot (Namkỳ)

...đại-lý HAIDUONG
...i-Lương
...ue Maréchal Foch

Chi-cục HANOI :
86, Rue du Coton
Tél 98

Giầy kiểu mới mùa bức 1935 bằng vải « Thông Hơi » đi rất mát chân, đẹp và bền hơn các thứ vải thường — Có trước nhất ở Đông-Dương tại hiệu :

VAN-TOAN

95, PHỐ HÀNG ĐÀO, HANOI

giá mỗi đôi từ : 3$50 trở lên

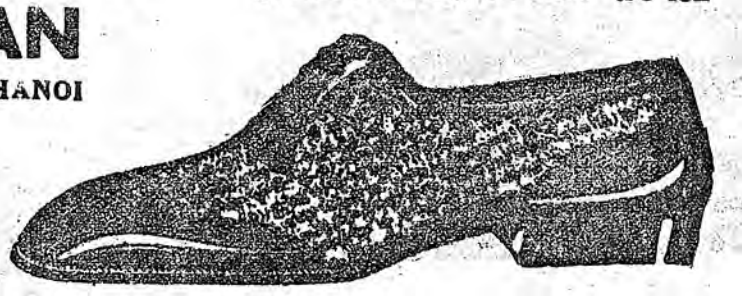

có nhiều kiểu khác nhau rất đẹp và lạ mắt chưa đâu có. Có catalogues gửi đi các tỉnh

GÁI KHÔNG CHỒNG

HÀI KỊCH MỘT HỒI của ĐOÀN-PHÚ-TỨ

(Tiếp theo)

LỚP THỨ SÁU

Tý, Mão

MÃO — *Còn cô Tý bày bàn ăn đi.*

TÝ — *Trong khi ấy thì cô làm những cái trò gì ?*

MÃO — *Tôi đọc báo và đợi anh Đường xuống nói truyện...*

TÝ — *Nói truyện ở trên gác chưa chán à ?*

MÃO — *Chán thế nào được. Vả lại nói truyện với anh Đường thì có bao giờ chán được. Xa nhau mười mấy năm trời !... Một người bạn thân ngày nhỏ...*

TÝ — *Anh Đường bây giờ không như ngày xưa đâu. Anh ấy không ưa người liến quá...*

MÃO — *À, ra thế ! Chắc anh ấy thích nói truyện với người câm ? Khó gì, tôi sẽ đóng một vai « câm » hoàn toàn.*

TÝ (khó chịu) — *Đã lâu ngày không gặp nhau, mình cũng nên giữ gìn, không nên xuồng xã quá. Những lối đùa ỡm ờ ngày xưa...*

MÃO (nhìn Tý, hơi ngạc nhiên) — *Quái !... cô Tý, cô nói đùa hay nói thực đấy ?*

TÝ — *Có phải lúc nào cũng nói đùa đâu.*

MÃO — *Hừ, lạ thật ! lạ thật ! Tôi không hiểu chị ra thế nào cả ! Từ nãy, tôi vẫn tưởng chị nói đùa cho vui, ai ngờ... ai ngờ... Cái giọng mỉa mai, cau có kia không có nghĩa lý gì cả. Hay là chị không bằng lòng tôi điều gì ? Chị cứ nói phăng ra có được không, việc gì mà hầu học thế.* (Tý không đáp. Mão tiến lại gần). *Chị Tý, nhìn mặt tôi đây. Tôi có điều gì phật ý chị, thì chị bảo cho tôi biết. Tôi sẵn lòng xin lỗi chị ngay, kia mà.*

TÝ (cười gượng) — *Rõ ngốc chửa ! Chưa chi đã xưng xộ ! Đã lâu không giận nhau, tao muốn làm ra bộ giận để chọc tức mày chơi, thế mà mắc lừa ! Rõ bêu !*

MÃO (cười) — *Ừ, có thế chứ ! Tao tưởng mày giận tao thực. Tao đã định cho mày vài cái cán chổi phất-trần.*

TÝ — *À phải, mày lấy chổi phất trần phủi qua bàn ghế cho sạch bụi đi, kẻo anh Đường anh ấy cười chết. Nhà có ba đứa đàn bà mà để bụi thế kia.*

Mão ngoan ngoãn lấy chổi phẩy bụi ở bàn ghế, trong khi Tý giải khăn bàn, đặt bát, đũa, v.v...

MÃO — *Tý này, cái đệm ghế này tao thêu cũng nhã đấy chứ, nhỉ ?* (Tý không đáp). *Chắc anh Đường thế nào cũng phải thích...* (Một lát). *Cái chao đèn này tao làm theo kiểu vẽ trong sách, tao yêu lắm, mày ạ. Nếu anh Đường ra ý thích, thì tao sẽ làm vài cái cho anh ấy.* (Tý vẫn không đáp. Một lát). *Những tranh lồng kính của mày trông cũng đẹp đấy chứ. Mày dán mép có mỹ thuật lắm, nhưng phải cái... những tranh cắt ở tờ báo... không đứng đắn...*

Tý không đáp, bỏ vào nhà trong. Mão trông theo bằng con mắt thù ghét, ném cái chổi xuống đất, ném mình vào chiếc ghế bành có vẻ tức giận lắm, cầm tờ báo xem rồi lại xé tờ báo vụn ra. Một lát. Đường ở trên gác xuống, đã thay y phục mới, đầu tóc đã bóng mượt. Hơi bảnh, tuy hơi già.

LỚP THỨ BẢY

Mão, Đường

ĐƯỜNG — *Cô Tý với cô Dần đâu rồi, cô ?*

MÃO — *Kìa, anh... Anh đã tắm xong rồi à ?... Trông anh bây giờ bảnh hơn lúc nãy nhiều.*

ĐƯỜNG — *Tôi mà còn bảnh được kia ? Trời ơi, cô mỉa làm gì...*

MÃO — *Không, thực đấy. Anh thử soi gương xem. Lịch sự lắm. Cô Tý cô ấy bảo anh già, nhưng theo ý tôi, anh còn trẻ lắm, trẻ hơn chúng tôi nhiều. Năm nay anh bao nhiêu tuổi rồi nhỉ ?*

ĐƯỜNG — *Cô không nhớ à ? Tôi hơn cô...*

MÃO — *Có, có, anh hơn tôi năm tuổi. Mà tôi năm nay...*

ĐƯỜNG — *Cô năm nay mới có ba mươi ba, còn tôi đã ba mươi lám rồi, còn gì nữa. Nửa đời người !*

MÃO — *Chả ai dám bảo là anh đã ba mươi lám...*

ĐƯỜNG — *Phải, ai cũng đoán ít ra là bốn mươi nhăm !*

MÃO (định cãi)...

ĐƯỜNG — *Không, không, tôi biết mình lắm ! Bao nhiêu năm phong trần, cô tính ! Bao nhiên đau khổ, các cô thực sung sướng hơn tôi nhiều. Tôi ghen với các cô lắm kia đấy. Như cô chẳng hạn, đố ai biết cô đã ngoài ba mươi.*

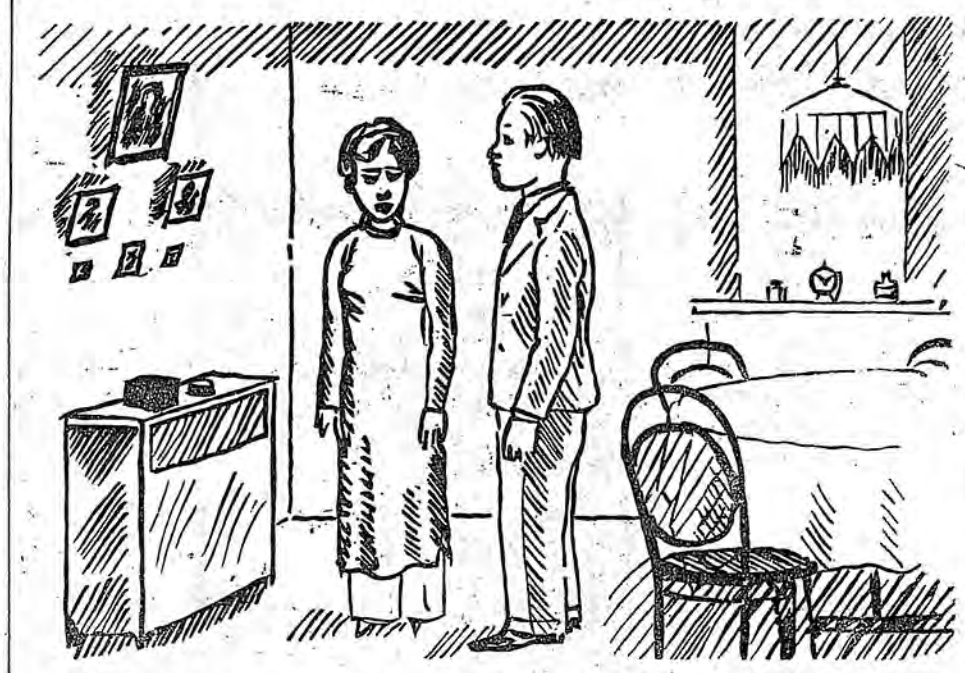

MÃO (thở dài) — *Đứa bé con nó cũng biết, anh ạ. Tên tôi là Mão, mà năm nay là năm hợi, tên đấy, tuổi đấy, trốn đi đằng nào.*

ĐƯỜNG — *Nhưng mà cô còn trẻ hơn tôi nhiều.*

MÃO — *Thực không, anh ?*

ĐƯỜNG — *Tôi không nịnh cô đâu. Trông cô chỉ độ hăm bảy, hăm lám... không, hăm sáu, hăm bảy thôi.*

MÃO — *Thế thì cái tên tôi làm hại tôi lắm nhỉ. Các cụ lấy « can-chi » đặt tên con thật là ác. Nhưng mà anh ạ, cũng có người đặt tên như thế lại có lợi. Ví dụ, cô Tý... mới trông ai cũng đoán đến bốn mươi là ít, thế mà tuổi tý thì tính ra mới có băm sáu !*

ĐƯỜNG (ngập ngừng) — *Không, tôi thì tôi thấy cô Tý... tôi không thấy... tôi tưởng...*

MÃO — *Phải không, anh ? Chị Tý... chị ấy làm sao ấy, anh ạ.* (Lại nói lẳng) *Anh trông cái đệm ghế này thế nào ?*

ĐƯỜNG — *Ồ, đẹp quá nhỉ ! Ai thêu mà...? Chắc là cô, vì từ ngày xưa, cô đã khéo về nữ công lắm... Quí hóa thực. Trong nhà có một người đàn bà như cô, chả còn phải mất tiền sắm, mà có bao nhiêu đồ trang hoàng đẹp !... Phải, tôi còn nhớ, ngày xưa cô có thêu cho tôi mấy chiếc mùi xoa, tôi yêu đường kim mũi chỉ của cô lắm; trong bao nhiêu lâu, tôi giữ mãi những chiếc khăn tay đó làm kỷ niệm. Bây giờ cũng hãy còn một chiếc, phải, một chiếc khăn bằng lụa trắng, tôi không dám dùng đến,... có lẽ tôi có mang theo thì phải. Lát nữa tôi tìm trong va-li... Tôi giữ những vật cũ lâu lắm, cô ạ. Vì những vật đó nhắc lại cho tôi những ngày nhỏ còn vui sướng. Ngày trước, cô này, cô Tý này, cô Dần này...*

MÃO — *Vâng, cái ngày ấy, chúng mình còn nhỏ bằng ngần này,... mà vui quá. Tôi thì ở cạnh nhà chị Dần. Mẹ chị Dần yêu chúng mình quá, coi như bốn đứa con để vậy. Anh ở trọ nhà chị Dần được đến bốn năm, nhỉ ?*

ĐƯỜNG — *Không có hồi nào tôi sung sướng bằng hồi ấy. Các cô đối với tôi thật là thân mật ! Cô Tý...*

MÃO (hơi dè bĩu) — *Cô Tý !...*

ĐƯỜNG (nói chữa) — *Cô !... nhất là cô ! tôi mến cô nhất, vì cô hay thêu mùi xoa, hay đan áo len cho tôi... Bây giờ thì hết cái thời quí báu ấy rồi. Chiếc mùi xoa lụa tôi còn giữ, nhưng áo len thì không có mà mặc nữa !*

MÃO — *Sao lại hết cái thời kỳ ấy được. Chính mình lại gặp nhau, lại được quí mến nhau như ngày xưa, và em, — ừ, ngày trước, em nói với anh vẫn xưng hô như thế, nhỉ, — em lại đan áo len cho anh mặc. Anh thích màu len gì, để em đan cho anh một chiếc.*

ĐƯỜNG — *Cảm ơn cô. Vâng, nếu thế thì còn gì hay bằng. Tôi ưa màu xám thẫm, cô ạ. Tôi sẽ đem chiếc áo len ấy vào Saigon giữ gìn trân trọng làm kỷ niệm, — vì ở đấy không bao giờ rét, chắc tôi sẽ giữ chiếc áo ấy được suốt đời. Và tôi sẽ nhớ đến cô mãi.*

MÃO — *Và em sẽ thêu cho anh một tá khăn mùi xoa.*

ĐƯỜNG — *Cô làm gì có thì giờ mà...*

MÃO — *Thêu cho anh thì bao giờ em cũng có thì giờ, anh ạ.*

Mão cúi mặt xuống, vân vê vạt áo. Đường thì nhìn Mão đăm đăm. Một lát. Tý ra. Hai người không trông thấy.

LỚP THỨ TÁM

Mão, Đường, Tý

Tý trông thấy hai người có dáng ngượng nghịu, thì khó chịu. Một lát im lặng.

TÝ — *Cô Mão vào tôi nhờ một chút.*

(Đường và Mão đều giật mình nhìn lại).

ĐƯỜNG — *Kìa cô Tý, cô làm gì mà bận thế ? Cô ra nói truyện... Chúng tôi đương nói...*

TÝ — *Vâng, thưa anh, tôi đã xong công việc rồi, xin ra hầu truyện anh đây. Cô Mão làm ơn ..* (vẫy Mão lại gần, nói nhỏ) *vào đóm hộ tao cái bếp để đun nước, tao không biết đóm, đi, mau lên ! Rồi xem hễ cơm cạn thì ghế hộ nhé, con Dần nó cũng sắp về.*

Mão vùng-vằng không nói gì, vào nhà trong.

LỚP THỨ CHÍN

Đường, Tý

TÝ — *Anh Đường ạ, chúng tôi gặp anh vui quá, không biết anh có ở đây lâu không? Anh cố thu xếp công việc để có thể ở lại đây độ... một hai tháng thì hay quá.*

ĐƯỜNG — *Tôi cũng mong được thế, còn gì bằng nữa. Nhưng không sao được, cô ạ. Trong nghề buôn, đi đâu về chậm một ngày có khi mất nghiệp. Đến ngày kia tôi đã phải...*

TÝ — *Ngày kia ? ồ không, anh ở lại ít ra là một tuần lễ vậy. Anh đi vội thế, thì... tôi... chúng tôi nhớ lắm.*

ĐƯỜNG — *Tôi còn nhớ các cô nhiều hơn nữa kia. Vì các cô còn có bạn, chứ tôi...*

TÝ — *Bạn nào thay được anh, vì... vì... Anh không biết, chứ trong ba chúng tôi, có lẽ có một mình tôi là buồn nhất, anh đi, tôi sẽ ngao ngán mất vài năm là ít. Ba chúng tôi đều mồ côi cả,.. và đều. . đều... Song, một mình tôi khổ hơn hết. Tình cảnh tôi,*

BỔ THẬN (BỔI BỔ TINH THẦN)

Vị thận kém, huyết xấu, nên các đầu xương đau mỏi (nhất là xương sống và xương đầu gối) Đêm nằm tâm thần bàng hoàng (chiêm bao), có khi lại xuất tinh nữa. Đi xa người mệt nhọc, hay thở, mắt hoa, đầu váng v. v.. Vậy dùng ngay thuốc ĐẠI BỔ THẬN số 14 (giá 1$00 một hộp) sẽ khỏe mạnh khoan khoái ngay. Nam nữ đều dùng được cả. 5$00 6 hộp.

"KHÍ HƯ' HUYẾT BẠCH"

Đàn bà vì huyết kém, hay chồng có bệnh Lậu, Giương-mai truyền sang, nên sinh ra bệnh khí hư. Khi hành kinh thấy ra nhiều chất trắng. Có người thấy sốt, rức đầu, chóng mặt nẩy đom đóm mắt, thỉnh thoảng lại sôi bụng đau bụng nữa. — Nên uống thuốc « KHÍ HƯ »(1$20 1 hộp) bất cứ lâu, mới, nặng nhẹ, đều khỏi rứt hẳn, Khi uống thuốc này, lại lấy thứ thuốc số 70 để vào cửa mình sẽ hút sạch chất trắng và dùng thuốc sát trùng số 16 rửa cho sạch.

nhà thuôc BINH HUNG

67, RUE NEYRET — HANOI

ĐẠI LÝ. — Haiphong : 60 Paul Doumer — Thái-Bình : 112 Jules Piquet Camphamine : Phúc Hưng Long — Uông Bí : Kim Lan 51 Rue Harmecard — Tuyên Quang : Les R. des Mandarins — Yênbay ; 18 R. des Forgerons — Viétri : Đặng đình Chiến — Vinh : Tam Kỳ Maréchal Foch — Saigon : Trần nguyên Cát 81 Bd Charner — Soctrang : Hồng Điều — Gocông : Nguyễn thế Dưỡng — Battambang : Trần bá Quán — Pnom Penh : Việt Kiều 59 Rue Delaporte.

anh biết đấy... (Hơi rơm rớm nước mắt ? *Mà xem ý, Dần với Mão hợp nhau, còn tôi hình như lúc nào cũng bị hất hủi...*

ĐƯỜNG — *Cô nói quá ra thế, chứ tôi thấy các cô âu-yếm nhau lắm mà...*

TÝ — *Vâng thì cũng phải gượng vậy, chứ biết làm sao ? Ngày xưa...* (mắt mơ-màng như tìm trong ký vãng) *trong bốn anh em chúng mình, duy có tôi với anh là hiểu nhau, mến nhau hơn cả, vì cùng một cảnh ngộ .. Từ ngày ấy, tôi vẫn nhớ anh lắm. như một người em gái nhớ anh trai đi xa vậy. Chỉ có anh mới hiểu thấu tâm tình tôi.*

ĐƯỜNG — *Vâng, vì tôi cũng đau khổ như cô. Cái ngày ấy, chúng ta cũng vui thật, nhưng bây giờ nghĩ lại cái vui của cô và của tôi lúc bấy giờ...*

TÝ — *Chỉ là cái vui vờ... mà lại ngắn-ngủi nữa, có phải không, anh ?*

ĐƯỜNG — *Những câu cô nói ra, và cái giọng nói rủa cô... phải là một người đã gặp nhiều cảnh đau-đớn mới hiểu được.* (chép miệng) *Nhưng mà thôi cô ạ, cuộc đời...*

TÝ — *Thưa anh, cuộc đời... cuộc đời !.. biết bao nhiêu triết lý về đời người, tôi đã dùng để tự an ủi, nhưng mà, triết lý vẫn là triết lý, mà sự thực vẫn là sự thực. Mọi ngày tôi thường lấy dạy dỗ con trẻ làm vui, và muốn hy sinh cả cuộc đời vào cái công cuộc giáo hóa ấy. Cũng đã hơi có hiệu quả. Đời của tôi đã lâu nay vẫn cứ theo nếp ấy mà chôi chẩy,.. Song, từ cái phút anh ở cái quá khứ xa xăm anh hiện về với bộ mặt khắc khổ, với những vết bụi dính trên áo như vết bụi của thời gian, thì một quãng đời đau đớn và cả những cái vui chua-chát ngày xưa bỗng trở lại mà chiếm hết cả tâm hồn tôi rồi. Bây giờ thì tôi không còn lòng nào mà nghĩ đến triết-lý, nghĩ đến sự an-ủi, sự hy-sinh nữa, tôi chỉ... hoàn-toàn cảm thấy... nỗi cô đơn hiu quạnh của đời mình.*

ĐƯỜNG — *Cô đương sung sướng, nay đem cái buồn lại cho cô là lỗi tôi, lỗi rất lớn !.. Bây giờ, cô càng buồn bao nhiêu, tôi càng thấy rõ tội của tôi bấy nhiêu.*

TÝ — *Anh nói gì tội lỗi ? Được gặp anh, tôi được sống lại cái đời thực của tôi là cái đời cay-đắng .. còn hơn là sống gượng cái đời yên-lặng vờ kia, anh ạ... Nếu nói đến tội, thì có lẽ tôi đây mới là người có tội, vì tôi đã đem hiu-quạnh của tôi ra nói,... làm cho anh... có lẽ... có lẽ lại nghĩ đến cái đời cô đơn của anh vì. .vì...*

ĐƯỜNG (thở dài) — *Hai cái đời cô đơn !* (.. rồi im lặng, nhìn Tý. Tý cũng im lặng ngoảnh mặt đi để giấu sự cảm động. Một lát, Mão vào).

LỚP THỨ MƯỜI

Đường, Mão, Tý.

MÃO (hầm hầm chạy vào) — *Dần đã về chưa ?...* (nói ngọt) *Chị Tý vào bếp trông giúp em xanh cá, em tìm cái này rồi xuống ngay.*

Mão vờ tìm một vật gì trong mấy ngăn kéo. . Tý lườm Mão một cái thật dài, rồi cũng phải vào bếp vậy.

LỚP THỨ MƯỜI MỘT

Đường, Mão

MÃO (tìm được trong một tập giấy, một chiếc ảnh) — *Anh Đường ơi, em tìm thấy rồi. Em đã tưởng đánh mất !.. Tấm ảnh em mới chụp tháng trước. Còn có một chiếc, biếu anh làm kỷ niệm.*

ĐƯỜNG (cầm lấy ảnh) — *Ảnh cô đẹp quá, nhỉ. Đẹp không kém gì người mấy. Cám ơn cô lắm, cô tử-tế quá. Còn tôi, chả biết có gì để tặng cô...À, có, tôi có một tấm ảnh chụp hồi hai năm trước, khi tôi mới gó a... nhưng trông thân hình tiều-tụy quá.*

MÃO — *Dù tiều-tụy hay không cũng là một cái hình-ảnh của anh, một cái kỷ-niệm bao giờ cũng vẫn quý. Tôi sẽ hết sức giữ gìn tấm ảnh ấy, như ảnh một người... một người anh. Tôi sẽ treo... Anh muốn tôi treo ở chỗ nào ? Ở chỗ này, nhé ? Bỏ cái tranh này đi, anh nhỉ ?*

Đường đi đến cạnh Mão, hai người cùng ngắm bức tường, rồi lại nhìn nhau có vẻ bẽn lẽn. Dần ở ngoài vào.

LỚP THỨ MƯỜI HAI

Đường, Mão, Dần.

Dần thấy hai người đứng gần sát nhau

và đều e-lệ thì cũng khó chịu vô cùng, nên dừng chân lại, tay xách gói đồ ăn. Một lát, Dần nhẹ bước lại quay ra cửa, rồi đánh tiếng từ đằng xa:

DẦN — *Tý ơi, Mão ơi, anh Đường đã sửa soạn xuống ăn cơm chưa ?* (Đường và Mão nhích xa ra và nhìn ra phía Dần) *Ồ kìa anh Đường, chắc anh đợi cơm đói lắm thì phải. Chết chửa, tôi đi lâu quá, phải không? Xin lỗi nhé.*

ĐƯỜNG và MÃO (cùng nói) — *Không, không lâu đâu mà !*

DẦN — *Mão* (đưa cho Mão gói đồ ăn. Mão đưa mắt hỏi. Dần ra hiệu bảo vào bếp. Mão vào).

LỚP THỨ MƯỜI BA

Dần, Đường.

DẦN — *Thế nào, anh Đường, anh xem chỗ ăn, chỗ ở của chúng tôi thế nào ? Có nên thơ không ?*

ĐƯỜNG — *Nên thơ, mà lại đầm-ấm nữa. Mới bước chân vào, tôi có cái cảm-giác rằng ở trong nhà này toàn những sự êm-ái, không bao giờ có sự gì náo động cả. Và có một cái gì ở quanh mình nó giữ mình lại, nó ân-cần, lưu-luyến lắm...*

DẦN — *Vâng nó đã lưu-luyến đến thế, thì không bao giờ anh ra thoát. Mà chúng tôi đã bắt được anh lạc loài đến đây, thì không bao giờ chúng tôi để anh ra khỏi.*

ĐƯỜNG (cười) — *Chỉ sợ chính các cô lại mời tôi ra cửa...*

DẦN — *Ồ, có dời nào !*

ĐƯỜNG — *Vì tôi sợ các cô đương sống một cách vui-vẻ...*

DẦN — *Có anh đến lại vui vẽ thêm lên, có phải không ?*

ĐƯỜNG — *Tôi là một kẻ cô đơn, phiêu bạt vào đâu là đem cái âu-sầu vào đó.*

DẦN — *Có lẽ đi chỗ khác thì anh đem theo cái âu sầu chăng, chứ anh vào đây thì tôi thấy cái vui, cái mừng, cái sung-sướng nó theo anh rầm rầm ấy.*

ĐƯỜNG — *Nếu thế thì may cho tôi lắm nhỉ.*

DẦN — *Riêng đối với tôi, anh lại rất nên thơ nữa.*

ĐƯỜNG (cười) — *Nên thơ vì cái va-li nát, hay vì bộ quần áo đầy cát bụi ?*

DẦN — *Vì cả cái va-li và cả những vết cát bụi. Trông anh như một người đi du-lịch từ nơi thiên cổ về, đem lại cho tôi những cảm-tình ngây thơ mà tôi đã chôn từ bao giờ. Anh đem lại vào gian nhà tối-tăm u-uất này một chút ánh sáng làm cho mọi vật đều rực-rỡ cả lên .. Từ lúc anh đến, trong lòng tôi như lâng lâng vui sướng muốn yêu một vật gì, yêu rất ngây thơ như ngày xưa. Đã lâu lắm, anh ạ, tôi thấy tôi già cỗi, bây giờ thì khác hẳn, tôi thấy trẻ con lạ. Nếu anh trông thấy tôi chạy ở ngoài phố ban nãy để chọn một thức ăn mà anh thích, chắc anh đến nực cười. Không khác gì một đứa trẻ đi mua trầu cau cho mẹ, hay là đi mua mụn may áo cho con búp-bê. Lạ lắm kia, anh ạ.*

ĐƯỜNG — *Không lạ đâu, cô ạ. Tôi cũng thấy y như thế. Đã lâu, lòng tôi khô khan lắm, chẳng còn biết gì là ngây thơ nữa, mà từ khi trông thấy cô, cô Dần, tôi tự hỏi: « nhà thi-sĩ bé con của tôi ngày xưa không biết bây giờ có còn làm thơ nữa không ?» Thế rồi trong lòng thấy nhẹ nhàng lại yêu đời, lại thích sống. Đã có một vài giây phút, tôi tự nghĩ: « cái người thiếu-thốn cho đời tôi bấy nay, không biết có phải là cô Dần không ? » Rồi tôi thấy lòng như đầy đủ lắm, và ấm áp lắm. Cái cảm giác ấy, có lẽ phải là thi-sĩ như cô thì mới nhận được...*

DẦN (sau một lát suy nghĩ) — *Anh Đường ạ, nhiều lúc cô Tý thường phàn nàn là trong lòng như thiếu thốn cái gì, tôi vẫn hết lòng chế-nhạo, nhưng lắm lúc tôi thấy phải lắm. Cái thiếu thốn đó .. có lẽ... có lẽ là tại cha mẹ chúng tôi mất sớm... Nhưng bây giờ, từ khi chúng tôi thấy anh. chắc không còn ai thiếu thốn gì nữa. Cả Tý và cả Mão nữa* (thở dài) *Nhưng mà rồi nay mai anh lại phải đi, anh lại đem theo anh những phút vui mừng của chúng tôi, cái nhà này sẽ hiu quạnh như trước.*

ĐƯỜNG — *Không, các cô đương vui vẻ, cứ những tiếng cười nói của các cô cũng đủ lấp được hết cả những cái tịch mịch của tạo-hóa rồi.*

DẦN (nói buồn rầu) — *Vâng, chính thế... Nhưng sau những tiếng cười ấy ? Sau những dịp cười ấy, sợ lại là một cái hiu quạnh mênh mông bao bọc lấy tất cả ba người... Mà anh đi, vì thế nào anh cũng phải đi, không biết bao giờ trở lại... Từ lúc anh đi cho đến khi anh trở lại, trong quãng ấy, lấy gì..., phải, lấy gì mà lấp cái chỗ trống trải ấy ?* (Một lát)

ĐƯỜNG — *À, tôi sẽ biếu các cô một tấm ảnh của tôi chụp năm xưa, hồi mới gó a, để những khi hiu quạnh các cô trông thấy tôi hiu quạnh hơn, may ra cũng an-ủi đôi chút. Tấm ảnh tôi chụp xấu lắm, chỉ sợ làm bẩn cả gian nhà đi... Để tôi lên lấy xuống cô xem... tôi để trong va-li...*

DẦN — *Vâng, cám ơn anh.*

Đường lên gác. Ngay lúc đó, Tý và Mão cùng vào, lễ mễ bưng đồ ăn ra bầy khắp bàn.

LỚP THỨ MƯỜI BỐN

Dần, Tý, Mão (sau thêm Đường)

Tý, Mão sưng sỉa đi ở trong nhà ra, thấy Dần lại buồn thiu. Chẳng ai nói gì. Một lát.

DẦN (sực như tỉnh) — *Cơm đã xong rồi kia đấy à ? Thôi gọi a h Đường. — Tý và Mão* (cùng nói) — *Anh Đường đâu ?* (Hai người đều nhìn nhau, khó chịu!)

DẦN — *À, anh Đường lên gác một chút. Anh ấy xuống ngay bây giờ. Thôi, kéo ghế đi.*

Cả ba người đều im lặng, kéo ghế rất nặng nề, chân ghế rít lên ở sàn nhà. Còn một cái ghế thứ tư, cả ba người cùng đưa tay vào kéo một lúc; những cái tay đó gặp nhau lại rụt cả về. Ba người nhìn nhau. Cái ghế vẫn y nguyên cuỗ cũ. Cái ghế của Đường. Một lát, nặng nề. Cả ba người phải đứng đấy mà hình như không ai muốn đứng đấy cả. Thỉnh thoảng mấy đôi mắt gặp nhau rồi lại láng nhau ngay. Sau một lát, Đường xuống, đem theo một tấm ảnh.

ĐƯỜNG — *Ảnh tôi xấu và già lắm.*

Tý vội giơ tay đỡ lấy, gặp tay Mão và tay Dần, lại rụt về. Ba người đều nhìn Đường như muốn hỏi: «Ứ, tấm ảnh ấy anh cho ai mới được chứ ?» lại nhìn nhau như muốn nói: « Anh ấy cho tội thì việc gì đến cô ? » Một lát.

ĐƯỜNG (xem đồng hồ, giật mình) — *Chết nỗi! Hơn bảy giờ rồi! Suýt nữa tôi quên mất ! Tôi phải đi Hải-phòng ngay. tối hôm nay để thu xếp một việc rất gấp. Mà xe lửa Hải-phòng tám giờ chạy ! Tôi chỉ còn đủ thì giờ ăn cơm rồi ra ga...*

TÝ — *Anh đi Hải-phòng ?*

DẦN — *Thực ư ?*

MÃO — *Mai anh lại về chứ ? Có thể hoãn được đến ngày mai hãy đi không anh ?*

ĐƯỜNG — *Tôi tiếc quá, không thể nào hoãn được, vì chậm một giờ là lão Ba-Liên nó mua cướp mất mấy cái máy in tôi đang cần.*

DẦN — *Nếu vội thì ăn cơm ngay đi rồi nói truyện sau.* (Cả bốn người đều ngồi vào bàn). *Độ bao giờ thì anh trở lại đây ?*

ĐƯỜNG — *Cái đó... tôi cũng chưa chắc. Ngày kia tôi phải đi Namđịnh để thương lượng về việc mua giấy, có lẽ tôi qua Hanoi cũng không có thì giờ ở lại lâu. Rồi... ở Nam định, công việc xong, có lẽ tôi đáp xe lửa vào Saigon ngay, không chắc đã trở lại được*

Tý, Dần và Mão như bị sét đánh ngang tai, không nói được câu gì.

ĐƯỜNG — *Tôi sẽ cố tha xếp công việc thật nhanh chóng để có thì giờ về Hanoi một bữa, nếu không thì tiếc quá. Vừa mới gặp các cô được mấy phút đồng hồ, đã phải chia rẽ, chẳng kịp nói được câu gì ! Tôi chỉ sợ nhiều việc quá, không có thể... Nhưng thôi, xin phép các cô,...* (Đường cầm đũa, Tý vội đỡ lấy bát của Đường để sới cơm. Dần và Mão cũng buồn rầu cầm đũa và giở bát). *Còn 50 phút nữa, tàu Hải-phòng đã chạy rồi.*

Bốn người sửa soạn để ăn thì...

HẠ MÃ

Đoàn phú Tứ

THỤT RỬA GIÚP!!! *Các bạn tới nhà mua thuốc* **Lậu, Giang-Mai — Biếu** *thêm thuốc thụt các bạn ở xa. — Tính giá đặc biệt với anh em lao-động.*

Lậu. — mới mắc : buốt tức ra nhiều mủ, có khi lẫn cả máu dùng thuốc số 3 **— kinh niên :** tiểu tiện thông có vẩn, ít mủ hoặc sáng ra một vài nhọt dùng thuốc số 7. — **chưa rứt nọc :** khi ráo mủ, nước tiểu có mảng rớt, quy đầu sớt, — ra rãi gà hoặc buồn ngứa trong ống tiểu, dùng thuốc tuyệt nọc lậu số 9 thuốc lậu đều giá 0$60 một hộp. — Khi khỏi lậu mà nước tiểu khi trong khi đục hoặc đau lưng mỏi xương, hoặc gi-tinh mộng-tinh thì dùng.

« Kiên-tinh-tư-thận hoàn » mỗi hộp uống 5 ngày giá 1$50.

Giang-Mai : Lên mụn ở quy đầu, phát hạch (soài) hoặc lở toét khắp mình mọc mào-gà, hoa-khế rật gân rật thịt đau xương rụng tóc, rức đầu, lung lay răng hay thối mồm, cù-đinh, thiên-pháo dùng thuốc số 21 đều khỏi chắc chắn giá 1$00.

Đàn-bà lậu : 7 phần 10 bệnh chỉ ở đường âm hộ (voie vaginale) còn 3/10 bệnh phát cả ở âm-hộ (vagin) và ống tiểu (urèthre). Bệnh ở ống tiểu thì cũng buốt tức như đàn ông. Nhưng nếu chỉ phát ở đường âm-hộ (voie vaginale) thì khác, nghĩa là không buốt tức, tiểu tiện như thường, vẫn êm ái mà ra nhiều mủ giống như người có nhiều khí hư, thỉnh thoảng mấy thấy hơi tức và nóng ở cửa mình. Để quá trùng ăn vào tử cung, buồng trứng thì nguy hiểm. Phải dùng thuốc số 4 mỗi hộp uống 3 ngày giá 1$20 và Cao hút độc trừ khí hư số 17 mỗi hộp dùng 2 ngày giá 1$00.

THANH-HÀ DƯỢC-PHÒNG 55 Route de Hué (phố Chợ Hôm) Hanoi... là nhà thuốc chuyên trị bệnh tinh, — Nhận chữa khoán — Có phòng thụt rửa. Có danh-y coi mạch cho đơn bốc thuốc và chế các thứ cao, đan, hoàn, tán chữa các bệnh người lớn trẻ con. — **Đại-lý :** *Sinh-Huy Dược-điếm* 59 Rue de la gare Vinh

TIÊU SƠN TRÁNG SĨ

Truyên dài cua KHAI-HUNG

(*Tiếp theo*)

QUYỂN PHÓNG

HAI bên tìm đủ cách để trao đổi thư từ văn thơ với nhau mà Trương-công và Trương phu nhân vẫn chưa ngờ vực một tí gì.

Một đôi khi, những hôm mưa to gió lớn, sấm chớp đầy trời, Phạm-Thái cũng mơ màng tới những sự nguy-hiểm gian-nan của thời kỳ oanh-liệt, và nhớ tới bọn anh em đồng chí đương mạnh bạo quả quyết theo đuổi việc lớn. Những khi ấy, cái thú ủy-mị của tình yêu vị tất đã thắng nổi cái thú xông xáo theo tìm cái chết. Nhưng than ôi, cái chết thì xa mà tình yêu thì ở ngay bên cạnh, nó dỗ-dành, nó an-ủy, nó dẫn dụ mình vào trong cõi mộng.

Phạm-Thái sợ nhất những lúc nhớ đến Nhị-Nương và tình yêu của nàng cùng Trần-quang-Ngọc. Chàng mỉm cười nghĩ thầm để tự chữa thẹn, tự tha-thứ : « Người ta là đảng trưởng có khác ! Ta ví sao được ! »

Rồi chàng giật mình kinh-hãi, nhầm ôn lại những điều lệ nghiêm-khắc của đảng Tiêu Sơn đối với các đảng viên. Phải, bị triều-đình Tây-sơn truy nã thì còn có thể trốn tránh được, chứ bị đảng Tiêu-sơn kết án thì chỉ có một việc chờ chết,

Hôm nay Phạm-Thái càng lo-sợ, và toan bỏ đi ngay. Chết, chàng không quản. Nhưng vì một người con gái, mà sao nhãng chí lớn, dù sao nhãng trong một thời-kỳ ngắn ngủi, chàng lấy làm xấu hổ với lương tâm. Song một ý-nghĩ còn giữ chàng lại, khác nào mảnh ván trôi sông giữ người đắm thuyền lênh đênh trên mặt nước. Chàng tự nhủ thầm : « Ừ, sao ta không dụ Quỳnh-Như vào đảng Tiêu-sơn, như ta vẫn định từ trước ? »

Những hành-vi, cử chỉ, ngôn-ngữ của Quỳnh-Như tỏ ra rằng nàng là một thiếu-nữ tài năng phi thường, chẳng kém gì Nhị-Nương. Chàng còn nhớ lời bình-phẩm của Nhị-Nương khi chàng thuật truyện Quỳnh Như cho nghe. Nàng nói : « Đảng ta mà được người ấy thì hay biết bao ! » Rồi Nhị-Nương khuyên chàng nên cám-dỗ Quỳnh-Như, đưa nàng vào đảng.

Phạm-Thái mỉm cười : « Cám dỗ thì ta đã cám dỗ xong rồi đó. Chỉ còn việc đưa nàng vào đảng. Việc ấy có lẽ khó hơn nhiều. Vì chính ta còn đương mê-muội trong vòng tình ái, ta dễ mong thức tỉnh được ai ? ...Không thể thế được... Ta phải làm một bài thơ trường thiên để gửi cho Quỳnh-Như mà dụ nàng ».

Phạm-Thái vui mừng, hăng hái, lấy giấy bút ra viết.

Bọn trò nhỏ kề nghĩa xong đã xuống cả dưới nhà ngang. Như thế, chàng rất được bình tĩnh mà nghĩ thơ.

Nhưng chàng vừa mài xong mực, thì đứa thị-tỳ lên nhà học nói mượn cho Quỳnh Như bộ Đường thi. Kỳ thực nó chỉ cốt lên để trao cho Phạm-Thái một bức hoa tiên.

Phạm Thái vội vứt cả nghiên, cả bút, vội quên cả lời khuyên răn, dỗ dành : Chàng chỉ còn trông thấy bức thư và nét bút của Quỳnh-Như mà thôi. Chàng đọc đi đọc lại bài thơ viết theo điệu Tây-giang nguyệt (1) rồi tiện bút tiện mực, chàng phúc đáp lại như sau này :

Ai lên Tử-các thanh-vân,
Hỏi thăm ả Tố, chiều xuân thế nào ?
Cầm âm một khúc gửi trao,
Cậy lòng di giỏ, đưa vào xuân cung.
Oanh yến véo von gọi khách,
Cỏ hoa hớn hở mừng ai,
Gió xuân hây hẩy giục đưa người !
Dễ khiến lòng thơ bối rối.

May thay một hội tương kỳ,
Đã bên tình phận lại bề phong lưu.
Câu hảo cầu đợi người thục nữ,
Nắm mây phong đôi chữ đồng tâm.
Đón xuân nhắn với tri âm,
Tính tình xin tỏ tiếng cầm này cho.
Rắp hẹn hò, ngồi hoa đứng tuyết,
Lòng còn e khôn biết nói năng.
Bây giờ mượn gió cung Đằng,
Vì duyên đưa mối xích thằng lại đây.
Thơ rằng :
Từ chốn thiềm cung trộm dấu hương.
Dễ xui tao khách mối sầu vương,
Gió thông réo rắt rong đàn oán.
Trăng hạnh chênh vênh rạng bóng dương.
Nếu đã tình duyên dun dủi phận,
Thì xin ân ái vẹn nên đường,
Phong lưu đôi lứa đà ai dễ.
Bụi tục chi cho bợn lóa gương.

Tục trần chi để lóa gương.
Tuyết mai là tiết, liễu, dương, ấy tình.
Khổn-hoa vừa mảng phong thanh,
Nức gương kính các, nổi danh tao-đàn,
Trong tình thú hồng nhan dễ mấy,
Chốn phòng trang trộm thấy phong quang.
Xui lòng du tử thêm càng,
Biết bao giờ vẹn lứa hương ước nguyền ?
Tâm sự gửi hoa-tiên một bức,
Tú-chương khôn sánh bậc hào-hoa,

Thấp thoáng thơi oanh giệt liễu
Thung thăng phấn bướm đồi mai.
Vũ lăng xa diễn biết bao vời !
Khôn hỏi Đào-nguyên đâu tá ?

Khôn hỏi Đào-nguyên đâu tá ?
Giọng ngự câu đeo lá tình thi,

Những thi ân-ái thế mà,
Tài-nương xin hãy xét ta chữ tình.

Bóng quế mờ mờ trước nóc,
Hơi hương hây-hẩy bên thềm :
Ngọn cầm dìu-dặt nhẫn thâu đêm,
Văng-vẳng khêu sầu dường điểm !
Cành tuyết ngoài rèm mới rớm,
Chồi mai bên cửa vừa cầm,

Vườn đào quạnh-quẽ mượn ai tầm
Mấy bức gấm phong im-ỉm !

Im-ỉm gấm phong mấy bức.
Điểm một ngày dằng-dặc đường niên
Dễ ai đưa đón cung tiên,
Xếp nghê-vũ lại, để bên trướng tình.
Mây phủ vóc hình thương cầu,
Nguyệt mờ ám vẻ ngọc-thiềm.
Bóng đèn xanh thắm lọt năm đêm !
Di dõi khắc sầu khôn điểm.
Mấy tiếng khẽ thêm luống gầy,
Vài phen ngấn mực còn cầm.
Tuyết lồng thôn hạnh biết đâu tầm?
Chín khúc sầu trường im-ỉm.

Im-ỉm sầu trường chín khúc.
Mượn tiêu-cầm đỡ lúc tương-tư.
Cầm sao thấy điệu ngẩn ngơ,
Sầu ai luống để khách thơ thêm càng !

Viết xong, Phạm Thái đọc lại một lượt lấy làm vừa ý lắm. Lúc ấy có lẽ chí lớn đã hoàn toàn biến thành tình yêu.

Rồi chàng ngồi chờ thị tỳ lên để trao thư cho nó đưa xuống phòng khuê. Nhưng chờ mãi đến trưa cũng không thấy nó lên.

Chàng sốt ruột liền nghĩ ra một cách, uy hơi nguy hiểm, nhưng rất giản-dị : là viết phóng sơn cho hai đứa cháu Quỳnh-Như tô. Chàng tự nhủ thầm : « Viết ra hai đoạn như thế, dẫu Trương công có đọc qua cũng chẳng hiểu được »

Chàng sung sướng làm theo ý nghĩ, rồi chiều hôm ấy, chàng bảo học trò đem phóng xuống cho Quỳnh Như xem.

(còn nữa)

Khai Hung

1. — Bài thơ ấy tiếc rằng ngày nay đã thất lạc như hầu hết những tác phẩm của Quỳnh-Như.

Báo mới

1 — *Thời-Sự* nhật báo do hai ông Võ-thành-Cứ và Phạm-ngọc-Thọ sẽ ra mắt độc giả trong tháng Mars này.

Giá báo 1 năm 8$00, 6 tháng 4$00, 3 tháng 2$00. Báo quán : 28 đường Reims Saigon.

2 — *Cẩm Thành* tạp chí của ông Nguyễn đình Nhơn, mỗi tháng ra hai kỳ, sẽ ra sớ đầu vào trung tuần tháng Avril này. Giá báo một năm 2$00, 6 tháng 1$30. Báo quán : Route Coloniale Quảng Ngãi (Annam).

Rượu thuốc

Rượu ngâm thuốc (alcool indigène médicamenteux) của hãng rượu Vạn-Vân có trình thày thuốc tây khám nghiệm, không có chất độc, ai uống cũng được, dùng để *tư bổ, tráng dương, phong thấp* v.v. Rượu có ngâm *hổ cốt, cặp kè* và nhiều vị bổ khác.

HOTEL & CAFÉ DE LA PAIX

HOÀN TOÀN CHỈNH-ĐỐN LẠI

THAY CHỦ MỚI

Từ nay tiệm cơm tây **DE LA PAIX** là nơi hẹn-hò của các bực phong-lưu Việt-nam, vì ở đấy cách tiếp đãi bao giờ cũng chu-đáo và lịch-sự — Bếp khéo và rượu ngon — Cơm sang giá từ 1$20 một bữa, rượu ngoài — Có phòng ăn riêng để đặt tiệc — Có phòng rộng rãi, lịch-sự cho thuê, giá từ 1$50.

CHỦ-NHÂN
Kiêm Quản Lý
CH. GUILLOT

CINÉMA PALACE *Từ thứ tư 25 đến thứ ba 31 Mars 1936*

LA CHANSON DE L'ADIEU

do những tài-tử JEAN SERVAIS, Jeunine CRISPIN, Lucienne LEMARCHAND, Daniel LECOURTOIS và Marcel VALLEE sắm những vai chính. — « **CHANSON DE L'ADIEU** » là một chuyện tình duyên của nhạc sĩ Chopin với nữ-sĩ George SAND. Toàn phim đượm một vẻ nên thơ kín đáo, một vẻ mơ mộng thấm thía và một nỗi buồn man mác khiến cho các bạn xem thiên tình-sử này có cái cảm tưởng được xem một chuyện thần tiên, huyền ảo... Tích chuyện li kì lại thêm âm-nhạc du dương làm cho người khó tính đến đâu cũng phải vừa lòng.

Tuần lễ sau : **L'ÉCOLE DES COCOTTES**

Các tài-tử RAIMU, ANDRE LEFAUR, HENRY ROUSSELL và RENÉE SAINT-CYR sắm những vai chính — Pière COLOMBIER dàn cảnh.

CINÉMA TONKINOIS *Từ thứ sáu 27 Mars đến thứ năm 2 April 1936*

COMME TU ME VEUX

GRETA GARBO, ERICH VON STROHEIM và MELVYN DOUGLAS sắm những vai chính. Có chiếu thêm phim « **BABES AT SEU** » tranh khôi-hài hoạt động tô mầu rực rỡ coi rất đẹp mắt...

MAI HƯƠNG VA LE PHONG

XVI. NĂM BỘ SÁCH QUÍ

Cô Lý tuyết Loan nửa phút sau cũng lên tới gác.

Lúc cô vào buồng học (một gian buồng xinh xắn ở ngay cạnh hai gian rộng lớn ăn thông nhau) thì thấy Lê Phong đứng trước một cái bàn giấy cọn, nét mặt đăm đăm, đôi mắt cau có, đang cúi đầu suy nghĩ và hình như không để ý gì đến cô. Người thiếu nữ lo ngại nhìn anh, chú ý đến vẻ yên lặng của anh hơn là đến đôi lông mày quá rậm với bộ râu tây giả rán rất khéo ở trên mép. Có lẽ cô nghĩ đến những trường hợp kỳ-dị vừa rồi, có lẽ cô nghĩ đến câu nói kỳ-dị của Lê-Phong lúc bảo cô rằng: nhà cô đang có việc biến lớn...

Việc biến lớn ấy là việc gì? Có phải việc bắt được tên đầy tớ mà cô thấy đang bị trói dưới nhà không? Nếu chỉ có thế thì sao lúc ở ngoài đường, Phong lại có những cử chỉ hấp tấp đến thế. Không, hẳn có điều gì khác lạ. Mà theo cô xét thì lúc đó thực không có điều gì khác xảy ra hết. Cả nhà đều có vẻ yên tĩnh, và vẫn có thứ tự như thường... Tuy vậy, cái dáng lo âu của Lê Phong hẳn có một duyên cớ quan trọng nào đây.

Tuyết Loan lưỡng lự muốn hỏi Phong một câu, nhưng xem ra hình như anh không biết có ai ở trong này, cho đến lúc cô lại gần anh, kéo ghế mời anh ngồi, Phong cũng không nhúc nhích.

Cứ thế cho đến hai, ba phút.

Sau cùng, Phong thở dài. Anh thong thả ngồi xuống ghế, trống khuỷu tay lên bàn, rồi như nói một mình:

— Việc nghiêm trọng đến thế thực không ngờ! Một là kẻ gian đã chiếm được thứ của quí mà chúng vẫn tìm, nếu thế thì chúng đã trốn tránh ngay rồi; hai là chúng chưa chiếm được, nếu chưa thì còn nhiều truyện lạ, còn nhiều việc hành động táo tợn của chúng, mà chỉ nội đêm nay thôi.

Cô Tuyết Loan còn đang ngạc nhiên, thì Phong đã quay lại hỏi:

— Cô Loan, mời cô ngồi đó và xin cô trả lời tôi từng điều một. Lời khai của cô sẽ giúp tôi nhiều việc có ích lắm.

Rồi, như một ông dự thẩm tra án, anh trịnh trọng hỏi Tuyết Loan:

— Bác sĩ Trần-thế-Đoàn, hồi chưa là lưu học sinh, vẫn ở trong buồng học này phải không?

Tuyết Loan đáp:

— Vâng.

— Đến lúc bác-sĩ đã vào ăn, ở trong trường, vẫn thường thường ra đây, phải không?

— Vâng.

— Mà gần đây, thường thường lại ở đây xuốt đêm để làm việc?

— Vâng. Nhưng sao ông biết những điều đó?

Phong hỏi lại:

— Phòng này, ngoài bác-sĩ còn ai ở nữa không?

— Không.

— Bác-sĩ nghiện thuốc lá?

— Vâng.

— Thế thì tôi đoán đúng là phải. Những mẩu thuốc lá còn thừa lại trên cái đựng tàn này rất nhiều chưa kịp bỏ. cái bình cà phê pha uống ban đêm chưa kịp rửa, các thức đánh răng trên bàn rửa mặt với chăn, gối trên ghế «divan» còn hỗn-độn: bằng ấy điều tỏ ra rằng bác-sĩ mới đây vẫn thức làm việc trong phòng này. Nhưng đó là những điều tầm thường. Điều quan trọng nhất bây giờ là những công việc của bác-sĩ Đoàn. Thứ công việc ấy thứ công việc mà bác-sĩ làm ở đây, chắc không phải là việc soạn bài luận án tiến sĩ, chắc là một việc kín bác sĩ không muốn cho ai biết, trừ có cô Vậy đó là việc gì, xin cô nói rõ cho tôi biết.

Tuyết Loan nhìn Phong bằng đôi mắt kính phục, do dự chưa nói, thì Phong tiếp luôn:

— Vâng, đó là việc gì, xin cô cứ thực nói ra, vì chỉ riêng cô với bác sĩ biết. Chính bác sĩ Đoàn cũng đã định đem việc ấy ra nói riêng với tôi, và định hỏi ý kiến tôi nữa nhưng không ngờ lại xảy ra cái án mạng sáng ngày.

« Cái án mạng ở trường Cao-đẳng, trong cuộc lễ phát bằng, tất nhiên là có liên lạc tới công việc riêng của bác sĩ. Bọn hung thủ là những tay ghê gớm, giảo quyệt không thể lường được... Chúng không những là kẻ thù đã hại một người thân nhất của cô. Chúng còn định hại cô nữa! Thế thì cô không nên dấu tôi một điều gì...»

Lời nói của Lê Phong rất thành thực, giọng nói có một sức sui dục lạ thường. Tuyết Loan lưỡng lự một lát, rồi tỏ ra vẻ quả quyết. Hình như lúc đó cô cảm tức bọn hung thủ hơn là lo sợ cho tính mệnh cô.

Phong xem đồng hồ đeo tay, rồi nhìn thẳng vào mặt người thiếu nữ, khuôn mặt trái soan, trên đó có những nét êm đềm, điều hòa, ít thắm tươi, của một thứ nhan sắc điềm đạm.

Phong lấy sẵn bút giấy để ghi chép những điều đáng nhớ. Người thiếu nữ se sẽ nói bằng một thứ giọng tấp và buồn:

— Thưa ông, tôi cũng không còn nhẽ nào dấu ông nữa, vì bây giờ thực tôi không còn tâm trí nào tưởng đến cái việc đã hại mất người tôi qui mến nhất đời. Xin ông cho phép tôi kể rành mạch ông nghe. Mong rằng do những điều tôi kể ra, ông có thể tìm bắt được những quân gian ác mà anh Đoàn tôi biết là vẫn quanh quất ở bên mình.

— Ông Đoàn biết?

— Vâng, vì xem vẻ lo âu của Đoàn với sáng ngày đây, trước khi đi dự lễ phát bằng, thấy anh bối rối đọc một bức thư gửi đến, tôi căn vặn hỏi thì anh chỉ nói: « Em Loan ơi, anh có những kẻ thù, kẻ ghen ghét nó thấy kết quả rực rỡ của anh mà căm tức, có lẽ chúng còn tìm cách hãm hại anh nữa... Nhưng anh quyết rằng chúng nó không có thì giờ... » Trước tôi còn tưởng anh Đoàn nói đến những kẻ kình-địch với anh trong việc học, sau mới biết là những bọn gian ác ghê gớm hơn thế. Tôi biết được cũng do bức thư anh vô ý bỏ quên ở nhà.

— Bức thư ấy nói những gì?

— Bức thư nặc danh, trong toàn những lời đe dọa, đại khái nói: Đoàn phải bỏ việc khảo cứu năm pho sách chữ nho mà anh mua được ba năm về trước, phải bỏ hết các điều dự định, nếu không thì sẽ bị hại...

— Bức thư đâu?

— Tôi đưa cho ông chánh mật thám mất rồi. Lúc chiều, ra sở liêm-phóng, tôi đã khai cả sự thực.

— Ông Letout có ngỏ ý kiến riêng về việc này không?

— Không Ông chỉ dặn tôi phải giữ kín đừng nói việc đó với ai và nhất là...

— Nhất là đừng nói với tôi? (Phong mỉm cười) Hay! Ông Letout thông minh thực. Ông biết thế nào tôi cũng tìm cô để hỏi. Nhưng điều ông không ngờ đến, là về việc này, trong giây phút này, tôi đã biết được nhiều sự rất lạ lùng.

«... Vâng, xin cô chú ý nghe tôi nói... cái cớ chủ động trong vụ ám sát này, *chỉ là ở trong năm pho sách chữ nho mà cô vừa cho tôi biết*, năm pho sách cổ, cái giá-trị về y-học có lẽ không có mấy, nhưng đó là một thứ sách quý vô song... Năm pho sách ấy, một hôm tình cờ ông Đoàn mua được của một người Thổ trong một kỳ nghỉ mát ở Chapa cách đây ba năm. Người Thổ này tên là Nùng-Da, nhà nghèo, cả gia tài chỉ có những gươm cổ, sách cổ của một người quan Tàu ngày xưa để lại. Câu truyện lôi thôi lắm, tôi cũng vì sự tình cờ, trong cuộc đi phóng sự miền thượng du nên biết được. Nùng-Da có thuật lại cho tôi biết việc bán năm bộ sách cho một người ở Hanoi lên chơi đó, và có khoe với tôi rằng bộ sách thuốc hắn không dùng làm gì được, mà người mua lại trả hắn một giá rất cao. Từ hồi ấy, tôi để tâm ngay, tôi tin rằng trong sách hẳn có ẩn những điều bí-mật, thì dụ như có những dấu hiệu, hoặc những câu, những chữ sắp đặt một cách khôn-khéo, chỉ vẽ cách tìm một kho của trôn dấu trên miền hượng du...

« Nhưng điều chú ý của tôi dần dần cũng phai lạt đi, rồi quên hẳn đi. đến nay, biết được người có năm bộ sách kia chính là bác-sĩ tôi mới lại nhớ ra, thì bác sĩ Đoàn đã bị hại. Đó là những điều chính trong cả một thiên truyện kỳ bí về việc án mạng này, để sau này tôi tìm thấy những pho sách kia, tôi sẽ xem xét cẩn thận hơn...»

Lý-Tuyết-Loan vội hỏi Phong:

« — Nhưng, thưa ông, sao vừa rồi ông nói rằng ông sẽ tìm ra năm pho sách kia? Năm pho sách vẫn ở trong phòng này, vẫn xếp ngăn tủ kia...»

Vừa nói, người thiếu nữ vừa trỏ vào cái tủ sách trước mặt.

Phong quay lại, lắc đầu nói:

— Không, mất rồi!

—Mất rồi? Ô hay, có mất đâu, vẫn dựng kia thôi? Ông cứ với tay ra cũng lấy được.

Phong vẫn lắc đầu nói:

— Phải: Với tay thì lấy được, nhưng chỉ lấy được năm quyển giấy trắng, *năm quyển sách chỉ giống năm bộ sách thực hiệu có cái bìa ngoài*! Thưa cô Tuyết-Loan kẻ gian phi đã có thì giờ đánh tráo của giả lấy của thực. Cái mục đích của chúng chỉ ở năm pho sách đó, chúng định hại cô cũng chỉ cốt thế, nay chúng đã chiếm được là xong việc của chúng; *nếu không, cô đã bị hại từ lúc nãy rồi*!

Cô Tuyết Loan chỉ ngạc nhiên khi nghe Phong nói rứt câu. Cô chạy đến ngăn sách lấy những cuốn sách chữ nho cũ xuống xem, thì quả như lời đoán của Phong: *trong sách chỉ toàn giấy trắng*.

Nhưng, Phong mỗi lúc một thêm kinh ngạc, vì ngoài sự thản nhiên bình tĩnh, cô Lý tuyết Loan không tỏ ra vẻ phàn nàn hay tiếc những của qui đã mất. Cô thản nhiên đặt những pho sách xuống, rồi lẳng lặng nhìn Phong.

Một lát cô mới nói:

— Thưa ông, năm bộ sách của anh Đoàn vẫn còn nhà.

Phong càng ngạc nhiên:

— Sao? Cô bảo sao? Vẫn còn nhà?

— Vâng.

— Thế ra chúng chưa lấy năm bộ để ở ngăn tủ này sao?

— Chúng lấy rồi!

— Lấy rồi?

— Vâng. Nhưng không phải là những bộ đáng cho ông lo ngại đến.

— Tôi không hiểu, xin cô nói rõ.

(Xem trang sau

nước hoa nguyên chất

HIỆU CON VOI

1 lọ, 3 gr. 0$20, 1 tá 1$60,
1 lọ, 6 gr. 0.30, 1 tá 2.50,
1 lọ, 20 gr. 0.70, 1 tá 6.00,
1/2 kilo 8$30, 1 kilo. 16$00

PHUC-LO'I
1, PAUL DOUMER, HAIPHONG

Hanoi MM. Tchi-Long 43, Rue des Paniers
Namdinh Thiên-Thành Phố Khách
Vinh Quân-hưng-Long Rue Sarraut
Huế Phúc-Thịnh 7 Rue Gia-Long
Tourane Lê-thừa-An hiệu Quảng-hưng-Long
Saigon Phạm-hạ-Huyên 36, Rue Sabourain

NHÀ THUỐC
LÊ-HUY-PHÁCH
Tonkin — N° 149, Phố hàng Bông — Hanoi

Một nhà thuốc có danh tiếng và tín nhiệm nhất xứ Bắc. Chủ nhân Lê-huy-Phách xem mạch thái-tố rất tinh thông, đoán được sinh tử... Thuốc Lê-huy-Phách bào chế theo khoa học. Bất cứ bệnh gì, khó khăn nguy hiểm đến đâu dùng thuốc Lê-huy-Phách đều khỏi cả.

MỚI ẤN HÀNH HAI CUỐN SÁCH

I. — **Phong tình cặn bệnh.** — *Nói rõ những bệnh phong tình, có chụp ảnh các vi trùng của những bệnh ấy.*

II. — **Hai bộ máy sinh dục.** — *Nói những bệnh thuộc về huyết của đàn bà và những bệnh thuộc về tinh khí của đàn ông, có chụp ảnh các bộ phận sinh dục.*

Thực là hai quyển sách rất cần cho Nam, Nữ giới mà chưa từng nhà thuốc nào có đủ tài liệu khảo cứu ra. Ở gần mời lại lấy, ở xa gửi 0$03 timbre imprimé hoặc hỏi xin ở các đại-lý

Bệnh đàn bà

Huyết hư. — Da xám, mắt sâu, rức đầu, chóng mặt, đau mỏi thân thể, buồn bã chân tay... Nhất là các bà bẩm tính huyết hư hoặc sinh nở nhiều lần tổn hại chân huyết và các cô tuy có hành kinh, nhưng huyết ra rất ít mà sắc huyết tím, nhợt .. đều vì khí huyết suy nhược mà làm các bệnh như vừa nói trên. Kíp dùng « Tự lai huyết » số 68, chỉ 1, 2 hộp là huyết xấu đổi được huyết tốt. Thực là phương thuốc Bổ huyết rất đích đáng. Dùng thuốc này, các bà các cô được trăm đường mãn nguyện, thân thể khỏe mạnh, tai mặt hồng hào, gân xương mạnh mẽ. Giá 1$00 một hộp.

KINH BẤT ĐIỀU

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc hai tháng một lần hay hai, ba lần trong một tháng mà huyết ra sắc tím nhợt... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều. Dùng « Điều kinh bổ huyết » số 21, kinh được điều ngay lại bồi bổ thêm được chân huyết nữa. Giá 1$00

BỆNH KHÍ HƯ

Bị di nọc bệnh lậu hoặc dương mai — ra chất nhờn, tiểu tiện khi trong, khi vàng, đau bụng nổi hòn, huyết ra xám, đen, có khi lẫn mủ. Buồn bã chân tay, rức đầu chóng mặt, mờ mắt, ù tai... Dùng « Đoạn căn khí hư âm » số 37 giá 1$00) và « Tảo nhập khí hư trùng » số 38 (giá 0$50) chỉ 3, 4 hộp là thế nào cũng khỏi hẳn và lợi đường sinh dục về sau.

Trăm nghìn người đã ơn nhờ hai thứ thuốc này mà có con nối hậu, mọi sự như ý. Có bệnh hỏi qua người đã dùng sẽ biết.

Bệnh đàn ông

Thận hư. — mờ mắt, ù tai, váng đầu, rụng tóc, đau lưng, tiểu tiện khi trong, khi vàng, hoặc sinh ra di tinh, mộng tinh, sậu tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương...

Thuốc **Lưỡng nghi bổ thận** số 20 này bào chế rất công phu, có vị phải tẩm phơi hàng tháng để lấy dương khí, có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí .. Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ, các bệnh sinh ra vì Thận hư như vừa kể trên, lâu năm lắm cũng chỉ dùng 3 hộp thuốc này đã thấy hiệu nghiệm. Giá 1$00 một hộp.

BỆNH LẬU

Mới mắc : tức buốt, ra mủ... Kinh niên : tiểu tiện vẩn đục, có cặn, ít mủ ướt quy đầu.. dùng « Thuốc năm 1935 » số 70, nặng lắm cũng chỉ hết 8 hộp là cùng, nhất định thế nào cũng khỏi. Giá 0$60.

GIANG MAI

Lở bét quy đầu, phát hạch, lên soài, đau xương giật thịt, mọc mào gà, hoa khế, mới mắc hay đã lâu dùng thuốc số 18, nặng lắm cũng đến 5 lọ là khỏi hẳn. Giá 1$00.

TUYỆT NỌC LẬU GIANG MAI

Tiểu tiện khi trong, khi vàng, khi đục, có vẩn nhói nhói ở đường tiểu tiện, ướt quy đầu. Bắp thịt rụt, đau mỏi thân thể, tóc rụng mờ mắt, ù tai, đau lưng... Đó là những chứng bệnh của bệnh Lậu hoặc Giang mai chưa tuyệt nọc, phải kíp dùng « Tuyệt trùng » số 12 (giá 0$60) và « Bổ ngũ tạng » số 22 (giá 1$00), vi trùng bệnh sẽ tiêu tan đi hết mà các bệnh vặt cũng chẳng còn.

Các nhà đại-lý thuốc Lê-huy-Phách

Haiphong : Nam Tân, 100 Bonnal. **Haiduong :** Phú Văn, 3 Paul Doumer. **Hongay :** Hoàng đào Quý, 5 Rue des Théâtres. **Nam-định :** 28 Rue des Champeaux et 225 Maréchal Foch. **Thái-bình :** Minh Đức, 97 Jules Piquet. **Lạngsơn :** Lý xuân Qui, 10bis rue du Sel. **Túyhòa :** Nguyễn xuân Thiều. **Quinhơn :** Trần văn Thăng. **Huế :** Vân Hòa 29 Paul Bert. **Vinh :** Sinh Huy 59 Phố Ga. **Saigon :** 109 Rue d'Espagne. **Vientiane** Phan thị Lộc rue Tafforin.

— Những bộ sách chúng lấy mất *cũng là những bộ sách giả* Tuy bề ngoài và cả chữ trong sách nữa, đều giống in như năm bộ, « sách thực » mà anh Đoàn mua được, nhưng trong sách chỉ khác có đôi chút, là những điểm câu, những nét thừa, là những dấu hiệu bí-mật mà anh Đoàn và tôi đã tìm ra...

— Cả cô cũng tìm ra ?

— Vâng. Chúng tôi phải dụng công tìm xét trong hơn hai năm nay...

— Mà kết quả...

—Kết quả phi thường. Đem ghép những chữ giải giác trong các trang của năm pho sách lại, chúng tôi thấy thành một bản di chúc dặn chỗ tìm đến một kho vàng bạc, châu báu của người Tầu... Một kho của quí vô song...

— Những pho sách ấy ở đâu ?

Lý tuyết Loan đáp :

— Ở trước mặt ông.

— Trước mặt tôi ?

— Vâng.

Phong chỉ thấy những số báo để ngổn ngang bề bộn trên bàn giấy. Đó là những tờ báo quốc ngữ hoặc chữ Pháp xuất bản ở Hà-nội, nhưng anh chú ý thì thấy ngày xuất bản đã xa lắm, trong đó có cả một vài thứ tuần báo đình bản đã trên một năm.

Anh hiểu ngay. Vội mở một số ra coi thì anh thấy trong lòng báo có gián những tờ giấy chữ nho, chữ in lối cổ.

— Thưa ông (lời Tuyết Loan) cả năm pho sách, chúng tôi phải tháo ra để giấu như thế mới không lo mất. Đó là mưu kế của anh Đoàn Vì anh vẫn bảo tôi rằng những của này không phải chỉ mình chúng tôi là để tâm đến mà thôi... Ngoài chúng tôi ra, còn có kẻ muốn chiếm đoạt lấy cho bằng được... Cái mưu đóng năm bộ sách giả, bìa, giấy, chữ giống in năm pho sách chính, cũng là công nghiệp của anh Đoàn.. Không ngờ cái mưu ấy chỉ đủ giữ được sách lại, còn chính tính mệnh mình thì...

Người thiếu nữ phải cố nén sự cảm động, quay mặt nhìn đi chỗ khác.

Phong chợt lo sợ đứng phắt dậy :

— Cô Loan! Cô Loan !

Loan nhìn Phong ra ý hỏi...

Phong, vẻ mặt lo âu, đáp :

— Nếu thế thì tính mệnh cô cũng không được yên hẳn. Phải, tôi thấy rõ rồi, tôi thấy rõ cái nguy hại sắp tới... Bọn gian đồ thế nào cũng biết chúng bị lừa, thế nào cũng hiểu rằng những pho sách thực hiệu hiện còn trong tay cô... Vậy thế nào chúng cũng chưa chịu bỏ...

Rồi, lấy mũ đội, anh dục cô xuống nhà dưới, vừa xuống vừa lẩm bẩm :

—Các mối giây tôi đã tìm gỡ ra gần hết. Phải, nội đêm nay, nội đêm nay thôi.

Anh gọi em cô Loan :

— Ông Phương, ông nghe lôi dặn đây, cả cô Loan cũng nghe tôi, các cửa, ngõ, các lối ra, vào nhà này, ông phải tự tay đi đóng kín cả lại! rồi ở yên trong nhà đợi cho đến lúc tôi về. Ngoài tôi ra, nhất thiết không được cho ai vào, *ai cũng không được và*, ông nghe chưa ?

— Vâng.

— Được rồi. Bây giờ tôi có việc quan trọng, hải đi ngay. Lúc về, tôi sẽ có hiệu riêng.

Phong ghé tai hạ thấp tiếng như nói thầm, chỉ để hai người nghe thấy, rồi lại tiếp :

— Ông với cô Loan nhớ lấy nhé.

— Vâng.

— Nếu tôi đoán không nhầm, thì chỉ nội đêm nay thôi.

Rồi anh quay ra, chạy ra đường, nhẩy lên cái xe của thằng Biên vẫn chờ, bảo kéo đến hàng Buồm, nhưng lúc đến quá chợ Hôm, thì anh nện gót giày xuống sàn xe bảo dừng lại. Anh nhẩy xuống bảo:

— Thôi, để tao gọi xe khác, chốc nữa mày đến tiệm thuốc phiện Mã Mây đón tao .. Phải theo đúng những lời tao dặn ở nhà, nghe không ? Chỉ nội đêm nay thôi. .

« Nội đêm nay, một là cả tao lẫn cô Loan sẽ bị giết ngay, hai là... cả bọn hung thủ đều bị bắt.»

(còn nữa) **Thế Lữ**

CẦN NHIỀU ĐẠI-LÝ CHI-ĐIỂM KHẮP CÁC TỈNH XỨ ĐÔNG-PHÁP

Nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** *Hanoi là một nhà thuốc nam ra đời đã lâu năm, to nhất và danh tiếng nhất trong nước chuyên môn khảo cứu các môn thuốc nam, bệnh nào có đủ thuốc ấy linh nghiệm như thần, nay muốn đặt thêm Đại-lý và chi-điểm khắp các tỉnh, các phủ, huyện, các chợ to, bến lớn trong xứ Đông-pháp để bán các thứ thuốc cao, đan, hoàn, tán, thể-lệ rất rộng, hoặc ăn lương, hoặc ăn hoa-hồng, ai muốn làm xin cứ gởi thơ cho nhà thuốc* **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG. 46 rue des Phúc-Kiến Hanoi** *mà lấy chương trình và catalogue.*

PHÒNG KHÁM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG

Dr HOANG-CO-BINH

DE LA FACULTÉ DE MÉDECINE DE PARIS

STOMATOLOGISTE

de l'Ecole Française de Stomatologie

Chữa răng, Nhổ răng. Làm răng Nắn đều lại hàm răng. Giải phẫu về những bệnh ở mồm. Chiếu Rayons X và chữa răng bằng điện.

Giờ khám bệnh

sáng : 9h. đến 12h. chiều : 3h. đến 6h. chủ nhật : 9h. đến 12h.

Crédit Foncier (từng gác thứ nhất)

91, Bd Francis Garnier Hanoi, tél. 390

VIỆC PHÁP LUẬT

Nhà cố-vấn pháp-luật chuyên môn phố hàng Gia. Luật khoa cử nhân, nay ở :

Số 83 phố Quan Thánh — Hanoi

(AVENUE GRAND BOUDDHA)

Việc kiện cáo, đơn từ, hợp đồng, văn tự, chia của, vân vân...

Giờ tiếp khách :

Buổi chiều từ 5 giờ đến 7 giờ

Buổi tối từ 8 giờ đến 9 giờ

MUỐN BÁN :

5000$ HAI cái nhà gạch tại Hanoi phố Beylie số 41 và 43. Hiện thời cho thuê mỗi tháng được hơn 50$

Hỏi :

M. Nguyễn bá Khuyến

MÉDECIN INDOCHINOIS

Hôpital Lalung Bonnaire à CHOLON (COCHINCHINE)

VIỆC TUẦN LỄ

Sau khi hiệp-ước Locarno bị hủy

Londres 16-3. — Đức đã chịu cử đại-biểu đến dự hội Q. L. Một đoàn đại biểu Đức đã đến Londres để họp hội đồng.

Londres 18-3. — Hội-nghị đã họp và đầu phiếu chuẩn y một bản tuyên cáo công nhận Đức đã phạm điều ước.

Đại biểu Đức, ông Ribbentrop, tuyên bố không nhận bản án của hội nghị. Ông nói: « Việc quyết định của hội nghị sẽ không thể chống được với lời luận ước của sử ký.

Ông Flandin (đại biểu Pháp lên tiếng: « ... dưới quyền lệnh của pháp luật quốc-tế, không nước nào tự tiện xử lấy cho mình được... xin đem việc Đức dị nghị này ra trước tòa án quốc tế La Haye cho rõ đen trắng ».

Các cường quốc có ký hiệp ước Locarno định sẽ chiêu tập một hội nghị hòa bình họp vào tháng Mai ở Bruxelles hay ở Genève, mục đích để khôi phục nền hòa-bình chính trị, tiền tệ và kinh tế để các nước có thể tiến hành vào con đường thịnh vượng được.

Paris 21-3. — Các nước ký hiệp ước Locarno đã thỏa thuận vì một bản hiệp ước trong có mấy khoản chính như sau này:

1. — Sẽ mời Đức rút quân đóng ở khu phi chiến Rhênanie vào quá trong cương giới Đức 20 cây số, khoảng ấy sẽ do quân lính của quốc tế chiếm giữ. Còn bên cương giới về bên Pháp trước định để cho quân lính Anh và Ý đóng thì nay vẫn để như cũ.

2. — Ngoài khoảng 20 cây số ấy trong địa hạt của phi chiến khu, Đức không được xây pháo đài hay đem quân lính vào nữa.

3. — Pháp sẽ được Anh, Ý và Bỉ giúp về phương diện binh bị nếu xảy ra việc gì không hay.

Thuế thân giảm 10 l.

Xét ra công cuộc làm ăn của dân miền Bắc vẫn chưa thấy khá nên năm nay Chánh-phủ đã ký nghị định dảm thuế thân cho dân miền Bắc 10 l. cũng như hai năm vừa qua.

Gạo có cơ xuất cảng nhiều

Có tin Chánh-phủ Phi-luật-tân muốn mua của Đ. D. tới vài bốn triệu tạ gạo, nên nhờ Chánh-phủ miền Nam thông đạt điều ấy với các nhà buôn gạo ở khắp Đ.D.

Phi lại định hạ thuế nhập cảng gạo 50 l. vì trong nước hiện thiếu gạo.

Bội-tinh để thưởng nhà nông

Chánh-phủ Nam-triều mới đặt ra một thứ huy chương khuyến khích nghề nông gọi là Minh-nông bội-tinh để thưởng cho các người có công trong nghề làm ruộng và trồng trọt.

Minh-nông bội-tinh có 3 thứ: đệ nhất, đệ nhị và đệ tam hạng.

Sẽ có hội Y-học thuốc bắc ở Huế

Huế. — Các thầy thuốc bắc ở Huế đã họp nhau để xin phép lập một hội Y-học ở Huế, mục đích là chỉnh đốn lại nghề thuốc bắc và dạy nghề ấy ở Huế.

Thi lên lớp ở trường Tiểu học

Hanoi — Hội-nghị Học-chính đã ưng thuận bỏ kỳ thi lên lớp cho các học sinh ở lớp trung đẳng năm thứ nhất lên lớp trung đẳng năm thứ nhì và các học sinh lớp trung đẳng năm thứ nhì lên lớp cao đẳng. Những học-sinh nào được điểm số trung-hình về các bài thi trong năm học đều được lên lớp cả. Việc này có lẽ sẽ bắt đầu cho thi hành từ vụ khai trường tháng septembre 1936.

Còn học sinh lớp sơ-đẳng đã đỗ bằng sơ học yếu lược thì vẫn phải thi lên lớp trung đẳng năm thứ nhất.

SÁCH MỚI

1°) Trọn bộ **Trần-Nguyên chiến-kỷ** (Chuyện đức thánh Trần đánh Tầu) là bộ « Lịch-sử tiểu-thuyết » Nguyễn Tử-Siêu soạn rất hay. Giấy 224 trang lớn, bìa đẹp, giá 0$50

2°) Trọn bộ **Việt-Thanh chiến-sử** (Chuyện vua Quang-Trung (Nguyễn-Huệ) đánh Tầu, in lần thứ hai, Tử-Siêu soạn rất hay. Giấy 160 trang lớn, giá 0$40.

3) Trọn bộ **Lịch-sử Đề-Thám** (được bán khắp nơi) Viết theo cuộc điều-tra rất cẩn-thận. Có 20 hình rất đúng, N. T. Tố và L.T.S. soạn (không như các bản dịch ở sách Tây). Giấy 320 trang, giá 0$25 (Giấy tốt 0$45)

4· Trọn bộ **Lịch-sử Quản Bãi-Sậy** Chuyện ông Tán-Thuật ở Hưng-Yên mà người ta quen gọi là: « Giặc bãi sậy ». Xem truyện này biết việc Pháp, Nam hồi trước. Giấy 115 trang. Giá 0$15 (giấy tốt 0$35, ở xa gởi mua thêm cước cả 4 cuốn 0$30 (1 cuốn cước 0$16). Có gởi Contre remboursement. Thơ và mandat để cho nhà xuất bản.

Nhà in NHẬT-NAM 102 Hàng Gai HANOI

SERA A VOTRE SERVICE A LA FOIRE DE HUE

Thuân thành Long

15 RUE DU RIZ — HANOI

CHEMISIER SPÉCIALISTE

CHỮA MẮT

Y-SỸ **Lê Toàn**

CHUYÊN MÔN CHỮA MẮT

chữa đau mắt hột, mổ, cắt, cho đơn mua kính

PHÒNG KHÁM BỆNH:

48 RUE RICHAUD HANOI, Tél. 586

THẬP LẠP KIM ĐAN

TRỊ ĐAU DẠ DÀY — PHÒNG TÍCH

Ăn không tiêu, Dầy da bụng, Đầy hơi, Hay ợ Ợ chua, Sôi bụng, Đau bụng, Đau lưng. Tức ngực... — nhẹ 2, 3 ve, nặng 4, 5 ve **LÀ KHỎI HẲN,** *— mỗi ve to 0$35*

BẢO HÒA DƯỢC PHÒNG

32 RUE DU PONT EN BOIS

(phố cầu gỗ) HANOI

Đại-lý: Haiphong MAI-LĨNH 60, 62 Paul Doumer — Vinh SINH-HUY 59 Maréchal Foch — Hué KIM-SANH Dược-Cục, My-loi, Cau Hai, gare (Huế) Hadong MINH-HƯNG 64 R. Ng. hữu Độ

Các bạn trẻ yêu vận động, nên dự vào cuộc đua xe đạp lấy bằng cấp **50** *cây số* **HANOI-TONG** *của hãng thuốc lá*

JOB

ngày lễ PAQUES 12 Avril 1936 này

L'ÉCOLE INDOCHINOISE

l'unique cours par correspondance rationnellement organisé de l'Indochine par une réunion de professeurs licenciés et bacheliers

Supplée la classe vivante

Est elle même une classe vivante
Est plus qu'une classe vivante

par sa sollicitude pleine et entière pour chacun de ses élèves dont elle suit et soutient les efforts pas à pas.
Par sa méthode rationnelle et intensive.

Prépare *en une année* les élèves pourvus du D. E. P. S. F. I. ou du B. E. au Baccalauréat.
en une ou deux années les élèves pourvus du Certificat d'études primaires au D.E.P.S. F.I. et au B.E.

Toutes les correspondances doivent être adressées à

M. VU DINH LIÊN
Administrateur de l'Ecole Indochinoise
Directeur des cours par correspondance de l'A. J. S.
99 Route de Hué Hanoi

SỰ PHÁT-MINH VỀ SẮC ĐẸP CỦA BÁC-SĨ RẤT TỐT ĐỂ TRỪ NHỮNG VẾT RĂN SÂU

MẶT NHIỀU VẾT RĂN
= trông già quá 50 tuổi =

Giản-dị và rẻ tiền, sự phát minh của giáo sư Dr. Stejskal có thể làm cho tất cả thiếu-phụ và thiếu-nữ, trẻ lại hơn tuổi mình.

Sau khi đã xét nghiệm ra rằng, những vết răn là do ở sự suy-vi của một thể-chất của da-dẻ, gọi là Biocel nhà thông-thái ở trường cao-đẳng ở Vienne đã tìm được cách để bồi-bổ cho thể chất đó. Lấy ở những súc vật hãy còn nhỏ, chất Biocel hiện nay dùng để làm kem TOKALON **mầu hồng.** Tối trước khi đi ngủ, bôi thứ kem này, thì những vết răn sẽ mất, và

NHỮNG VẾT RĂN ĐÃ MẤT
= trông trẻ độ 30 tuổi =

da-dẻ sẽ được tươi tắn và mịn. Buổi sáng trước khi sức phấn, thì dùng kem TOKALON **mầu trắng** (không mỡ), là thứ kem không những làm cho da-dẻ trở nên trắng trẻo mà lại còn bồi-bổ da-dẻ nữa. Kem trắng làm mất những lỗ chân lông mở rộng, và những chân hương,

Các bà các cô có thể chắc chắn được rằng dùng cách «sửa-trị dung hoa» kem trắng và kem hồng da dẻ sẽ được tươi tắn, nếu không thì xin hoàn tiền lại. Bắt đầu dùng ngay kem TOKALON, các bà, các cô sẽ thấy sự mầu nhiệm của kem đó.

KEM PHẤN TOKALON

BÁN TẠI CÁC CỬA HÀNG LỚN Ở BẮC-KỲ VÀ TRUNG-KỲ
ĐẠI - LÝ ĐỘC QUYỀN Ở BẮC-KỲ VÀ TRUNG - KỲ
Maron, Rochat et Cie—45, Bd Gambetta à Hanoi

ĐỘC GIẢ HÃY COI CHỪNG

NHỮNG THỨ THUỐC NHẰM TRỊ BỊNH PHONG-TÌNH NÓI TRÊN TRỜI DƯỚI ĐẤT MÀ KHÔNG CÔNG HIỆU GÌ HẾT.

Vậy ai đã lỡ dùng rồi mà chưa chắc là rứt tuyệt nọc
Nghĩa là trước kia đã có đau bịnh phong tình, như : Lậu, Tiêm-la, Cốt-khí, Hột-xoài, Giang-mai... v. v. dùng đủ thứ thuốc đến nay chưa chắc là rứt tuyệt nọc, trong mình còn nhức mỏi, tiểu tiện bón uất, nếu để lâu sanh ra tê bại và nhiều chứng bịnh rất ghê gớm, mau dùng thuốc

Sưu-độc bá-ứng hoạn

hiệu ÔNG TIÊN trong ít ngày sẽ thấy trong mình được nhẹ nhàng nước tiểu có giây có nhợ, hoặc đục như nước gạo... đó là nọc độc hãy còn ẩn trong mình bị thuốc tống lôi ra, phải ráng dùng cho thường sẽ hết rứt.

Bịnh đàn bà

Có nhiều người bị gốc độc bịnh phong-tình của đàn ông sang qua, nay đau mai mạnh huyết trắng ra đầm đìa, lộn mủ lộn máu, hôi tanh khó chịu, lầm tưởng là đau Tử-cung là Bạch-đái, dùng thuốc hết tiền mà bịnh vẫn còn mang đến nỗi phải thiệt mạng, vậy phải dùng thuốc

Sưu-độc bá-ứng hoàn

hiệu ÔNG TIÊN mới hết được.

Bịnh con nít

Bị gốc độc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót được mình mẩy ghẻ chốc, u nhọt lở lói cùng mình mau dùng thuốc *SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN* hiệu ÔNG TIÊN hết sức công hiệu. Chúng tôi dám nói quả quyết và làm cam đoan ngoài thuốc *SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN* hiệu ÔNG TIÊN ra chưa chắc có thứ thuốc nào trị được tận gốc, tuyệt nọc các chứng bịnh phong-tình.

ĐẠI CỤC ÔNG TIÊN DƯỢC PHÒNG
68 RUE DU PAPIER — TÉL. 188, HANOI
SUCCURSALES :
HANOI a) *38 Phố Huế* — b) *57 Hàng Lọng* — HAIPHONG *79 P. Doumer* — BẮC-NINH *Rue Tiên An* — HÀ-ĐÔNG *19 Hà Văn* — BẮC-GIANG *Avenue de la Gare* ĐÁP-CẦU *Rue principale* — NAMDINH *77 Maréchal Foch* — YÊN-BÁY *Avenue de la Gare*

Những gian hàng
IDEO
là những gian hàng
= to đẹp nhất =

GIÁ BÁN PHẢI CHĂNG
HÀNG TOÀN THỨC TỐT

VIỄN-ĐÔNG ẤN-ĐƯỜNG

Cửa hàng bán sách vở và giấy bút

28, Rue Paul-Bert, Hanoi — 60, Bd Paul-Bert, Haiphong

Imprimerie Tân-Dân, Hanoi

Le Gérant : Nguyễn-tường-Tam